Keskustan ja läntisen alueen kouluverkkoratkaisut ja Jyväskylän Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen vaihtoehdot

09/2026

SELVITYKSEN TARKOITUS JA TOIMEKSIANTO: JYVÄSKYLÄN NORMAALIKOULUN PERUSOPETUKSEN OPPILASMÄÄRÄN KASVATTAMINEN

- **Jyväskylän yliopiston rehtori on lähestynyt Jyväskylän kaupunkia ja esittänyt toiveen Jyväskylän Normaalikoulun perusopetuksen oppilasmäärän kasvattamisesta.**
- Jyväskylän yliopiston luokanopettajaopiskelijoiden määrä on vähitellen kasvanut, ja tämä on aiheuttanut painetta opetusharjoittelumahdollisuuksien lisäämiseen etenkin perusopetuksen vuosiluokilla 1-6. Normaalikoulun nykyinen kolmisarjainen alakoulu ei ole oppilasmäärältään riittävä tarkoituksenmukaisen opetusharjoittelun toteuttamiseksi jatkossa.
- Jyväskylän yliopisto on esittänyt Jyväskylän kaupungille toiveen, että kaupunki voisi lähitulevaisuudessa osoittaa Normaalikoulun alakoululle oppilaita siten, että vuosiluokkien sarjaisuus kasvaisi nykyisestä neljään rinnakkaiseen luokkaan. Yliopisto on toivonut lisäksi yläkoulun maltillista kasvattamista siten, että jokainen vuosiluokka olisi kuusisarjainen. Jyväskylän yliopisto on valmis neuvottelemaan myös edellä mainittua suuremmista Normaalikoulun oppilasmääristä, jos se kaupungin kouluverkon näkökulmasta on tarkoituksenmukaista.
- Jyväskylän kaupunki pitää tärkeänä, että Jyväskylän yliopisto säilyy vetovoimaisena ja sen antama opettajankoulutus korkeatasoisena. Kaupunki näkee tärkeänä, että laaditaan lisäselvitys yliopiston ehdotuksesta Normaalikoulun oppilasmäärien kasvattamisesta.

Asiaa valmistellut työryhmä:

Jyväskylän kaupungin edustajat:

- Sami Lahti, palvelujohtaja, sivistyspalveluiden toimiala (ryhmän pj)
- Juhani Lehtimäki, rehtori, sivistyspalveluiden toimiala
- Pia Bärlund, palvelupäällikkö, sivistyspalveluiden toimiala
- Anna Isopoussu, projektipäällikkö, kaupunkirakennepalveluiden toimiala
- Kaisa Jokinen, suunnittelupäällikkö, Tilapalvelu-liikelaitos

Normaalikoulun edustajat:

- Antero Hietamäki, johtava rehtori, Jyväskylän yliopisto
- Johnny Kotro/Jaana Ailinpieti, rehtori, Jyväskylän yliopisto
- Jerker Polso, rehtori, Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄ

Lähtökohtana on löytää **kokonaisratkaisu,** joka palvelee optimaalisesti keskustan ja läntisen alueen kouluverkkoa sekä vastaa muuttuvaan palvelutarpeeseen.

KESKEISET TARKASTELUNÄKÖKULMAT

Väestökehitys ja ennustettavuus: Lapsimäärän väheneminen ja epätasainen jakautuminen suhteessa nykyiseen kouluverkkoon sekä pitkän aikavälin kapasiteetti- ja tilatarpeet. Ratkaisun löytäminen Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtauteen.

Alueellinen tasapaino: Palveluverkon tarkoituksenmukainen mitoitus sekä koulujen välisen eriytymisen ehkäiseminen

Oppilaaksioton tarkoituksenmukaisuus: Optimaaliset ryhmäkoot, ryhmien muodostuminen ja koulukohtaiset vaikutukset

Normaalikoulun rooli: Lakisääteinen tehtävä yliopiston harjoittelukouluna ja yliopiston opettajankoulutuksen tarpeet

Strateginen yhteistyö: Kaupungin ja yliopiston yhteinen intressi sekä koulutuksen vetovoiman vahvistaminen

Kokonaisvaikutusten arviointi: Vaihtoehtojen laaja-alainen vaikutusten tarkastelu siten, että lapsen etu toteutuu. Tarkastelussa huomioidaan myös vaikutukset henkilöstörakenteeseen.

Muuttuvassa toimintaympäristössä nykytilanteen säilyttäminen ei ole mahdollista.
Selvityksen lähtökohtana on turvata opetuksen laatu ja kohdentaa toimenpiteet ensisijaisesti tiloihin.

JYVÄSKYLÄ

NYKYTILANTEEN KUVAUS JA MUUTOSTEKIJÄT

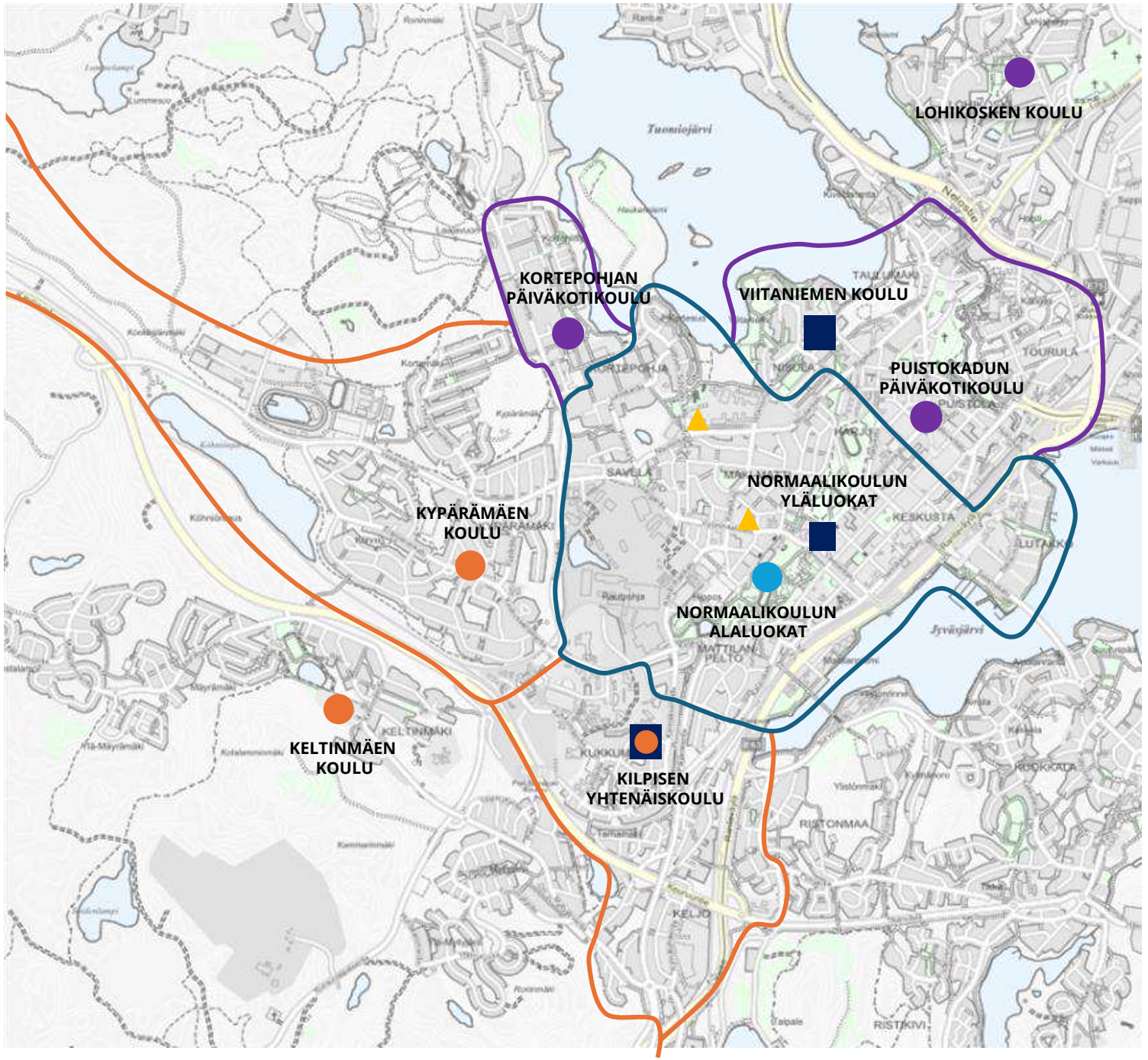
NYKYTILA: KESKUSTAN JA LÄNTISEN ALUEEN KOULUJEN OPPILAAKSIOTTO

Jyväskylän kaupungilla ei ole virallisia oppilaaksi-ottoalueita. Kartalla kuvatut alueet ovat likimääräisiä ja kuvaavat vuosien 2025 ja 2026 oppilaaksiottoa. Oppilaaksiotossa on vuosittaista vaihtelua, jotta kaupungin koulujen perusopetusryhmät voidaan muodostaa tarkoitusmukaisuusperiaatteen mukaisesti ja Normaalikouluun osoittaa nykyisen sopimuksen mukainen oppilasmäärä.

Noin 12 % keskustan ja läntisen alueen oppilaista on Steinerkoulussa tai Kristillisessä koulussa, jotka eivät toimi lähikouluperiaatteella. Oppilaaksiotto tapahtuu hakuperusteisesti.

alakoulut
- yläkoulupolku Kilpisen yhtenäiskouluun
- yläkoulupolku Viitaniemeen
- yläkoulupolku Normaalikouluun

- yläkoulu
- Muut kuin kaupungin koulut ja Normaalikoulu (Steinerkoulu ja Kristillinen koulu)

NYKYTILA: KESKUSTAN JA LÄNTISEN ALUEEN KOULUJEN OPPILAAKSIOTTO JA TILOJEN RIITTÄVYYS

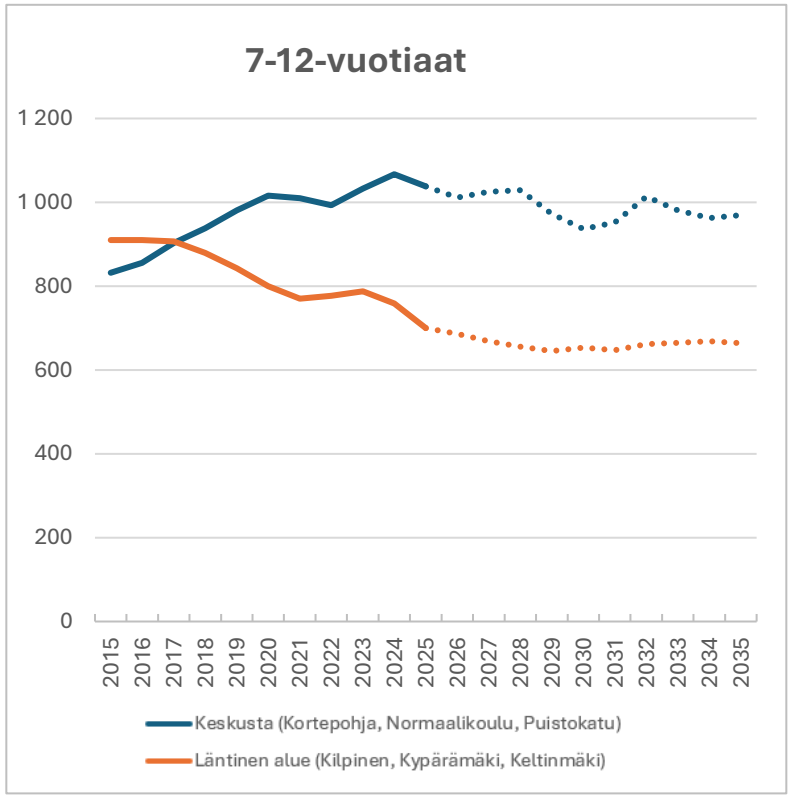
POR = perusopetusryhmä
YPL = yksilöllisen opetuksen erityisluokka
AUT = autismikirjon opetusryhmä
VALO = valmistavan opetuksen ryhmä Jyväskylään saapuville vieraskielisille oppilaille

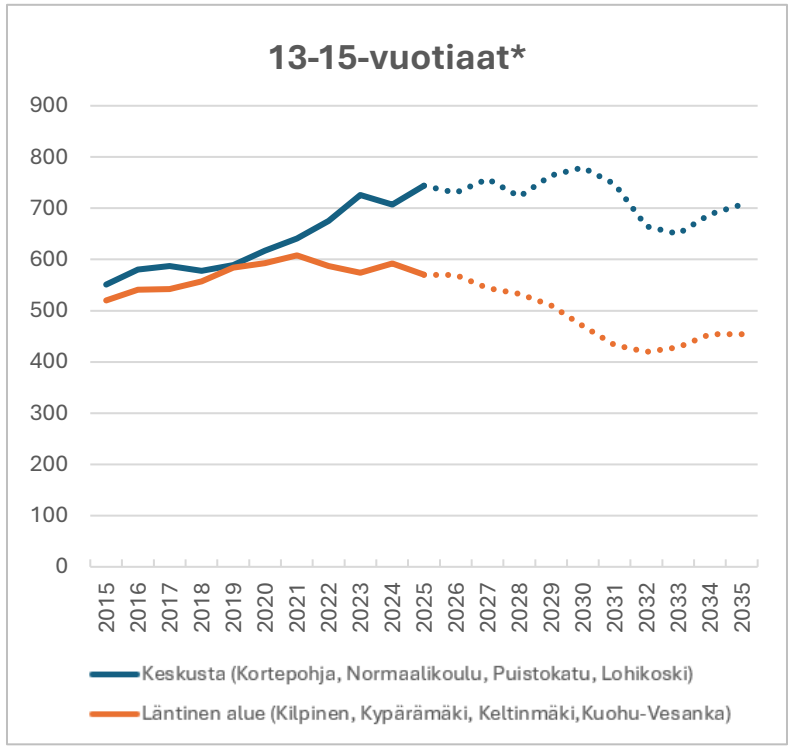
	Tilat POR	POR määrä syksy 2025	Painotettu opetus	Erityisluokat	Oppilaaksiotto ja tilojen riittävyys suhteessa kapasiteettiin
Kortepohjan päiväkotikoulu 0-6 lk	18	13 + 6 (engl.)	engl.kielinen opetus	2 VALO	Kortepohjan lapsimäärä ja laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen suosio on kasvanut ennakoitua suuremmaksi. Koulussa on täyttä, kirjaston on tiloja otettu koulun käyttöön. Koulun toimintaa ei voida järjestää tarkoituksenmukaisesti, vaan se vaatii erityisjärjestelyjä mm. ruokailutilojen käytössä. Koulunsa aloittavia oppilaita on ohjattu Normaalikouluun hyvin läheltä Kortepohjan päiväkotikoulua.
Puistokadun päiväkotikoulu 0-6 lk	10	12			Koulussa tilanahtautta. Perusopetusryhmien määrää tulee vähentää, jotta tilat ovat riittävät. Lutakossa asuvia lapsia ohjattu Normaalikouluun.
Viitaniemen koulu 7-9 lk	22	18 + 3 (engl.)	engl.kielinen opetus, urheiluluokat	2 AUT, 2 VALO	Kortepohjan, Lohikosken ja Puistokadun kouluista koulupolku ohjautuu Viitaniemeen. Osa oppilaista hakeutuu Normaalikouluun.
Kypärämäen alakoulu 1-6 lk	15	12	musiikki-luokat	4 AUT	Oppilasmäärään nähden tiloissa väljyyttä.
Keltinmäen alakoulu 1-6 lk	20	13		1 YPR, 2 AUT, 1 VALO	Useita luokkatiloja erityisryhmien käytössä. Tilamuutoksia on tehty kesällä 2026 kunnossapitotöiden yhteydessä.
Kilpisen yhtenäiskoulu 1-9 lk	29	alak. 6 + yläk. 25	musiikki- ja urheiluluokat		Kypärämäen, Keltinmäen sekä Vesangan kouluista koulupolku ohjautuu Kilpiseen. Osa oppilaista hakeutuu Normaalikouluun.
Normaalikoulu 1-6 lk	18	18			Sopimuksen mukaisen oppilasmäärän (60 opp.) muodostamiseksi Normaalikoulun oppilaaksiottoa on jouduttu ulottamaan aiempaa laajemmalle alueelle Lutakkoon asti sekä hyvin lähelle Kortepohjan päiväkotikoulua. Tilanteeseen on osaltaan vaikuttanut Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtaus.
Normaalikoulu 7-9 lk	18	18			Normaalikoulun alakoulun lisäksi oppilaita ohjautuu Normaalikouluun hakuperusteisesti etenkin keskustan alueelta ja muualta Jyväskylästä.

Keskustan uusi päiväkoti valmistuu vuonna 2027. Kiinteistössä on tiloja, jotka voidaan tarvittaessa ottaa joustavasti myös 0-2–luokkien käyttöön. Valmistumisvaiheessa tilat ovat varhaiskasvatuksen käytössä.

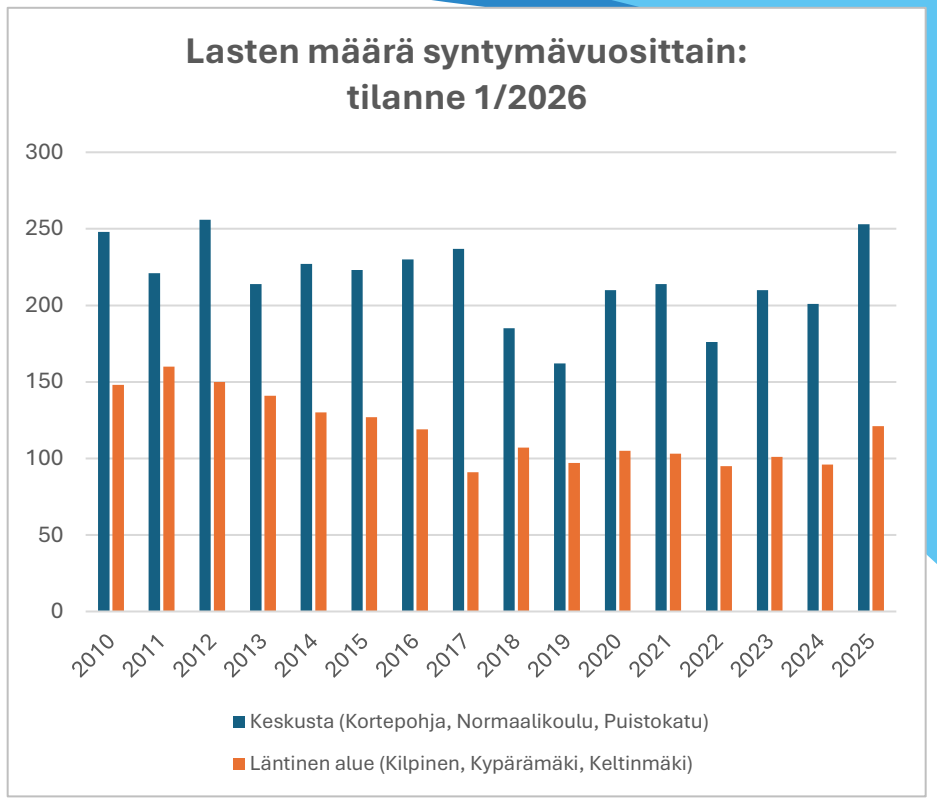
JYVÄSKYLÄ

LAPSIMÄÄRIEN KEHITYS ON ERISUUNTAISTA KESKUSTASSA JA LÄNTISELLÄ ALUEELLA

*yläkouluikäisten luvuissa mukana myös Lohikoski ja Kuohu-Vesanka, joilta yläkoulupolku ohjautuu keskustaan ja Kilpiselle

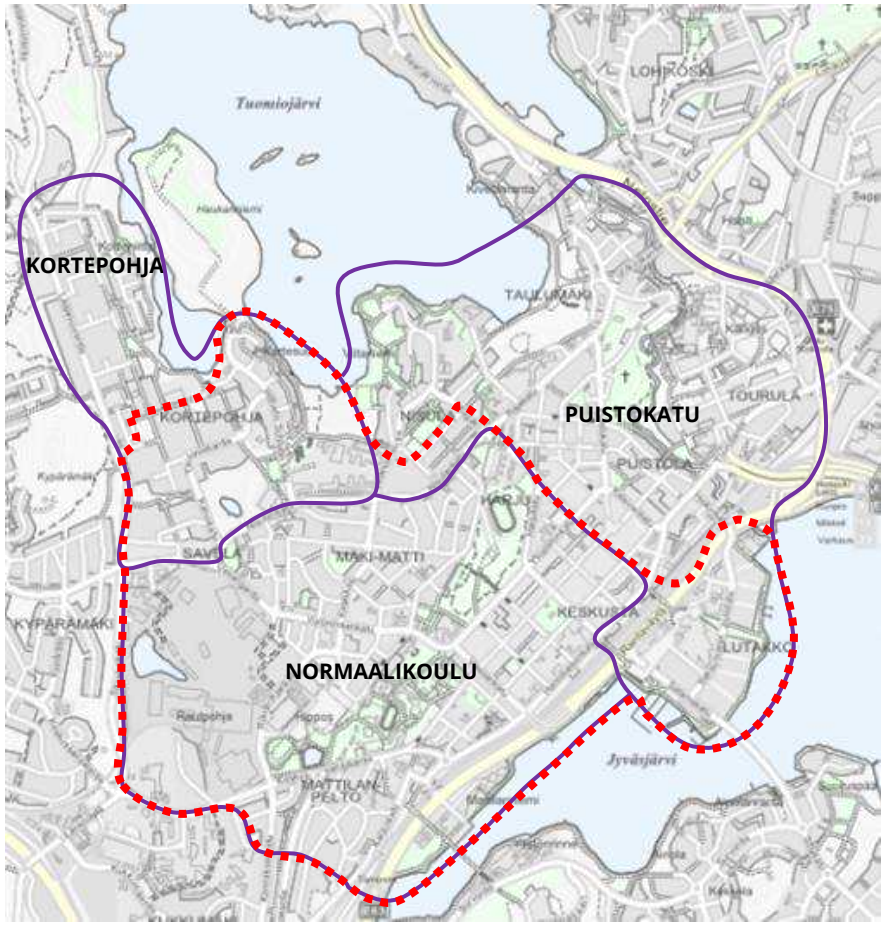

- **Keskustassa** alakouluikäisten määrä on ollut viime vuosiin saakka kasvava. Tuleville vuosille ei enää ennakoida kasvua, mutta koulunsa aloittavien määrässä on suurta vuosittaista vaihtelua. Yläkouluikäisten osalta ennakoidaan vielä lähivuosille kasvua, jonka jälkeen määrä kääntyy laskuun. Keskustalle on tyypillistä suuri syntyvyys ja poismuutto lasten ensimmäisten elinvuosien aikana. Ennen koulunaloittamista muuttojen määrä keskustaan kuitenkin kasvaa jälleen.
- **Läntisellä alueella** alakouluikäisten määrä on laskenut jo 2010-luvun lopulta lähtien. Määrän ennakoidaan vielä laskevan hieman. Yläkouluikäisten määrä on myös kääntynyt jo laskuun. Voimakkaimman laskun ennakoidaan ajoittuvan 2030-luvun alkupuolella.

JYVÄSKYLÄ

LAPSIMÄÄRIEN KEHITYS VAIHTELEE MYÖS KESKUSTAN SISÄISESTI

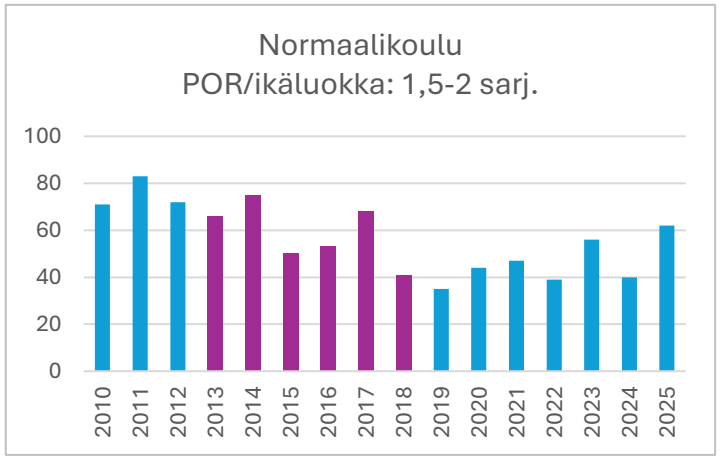
Kortepohjan tilanahtaus edellyttää ratkaisuja

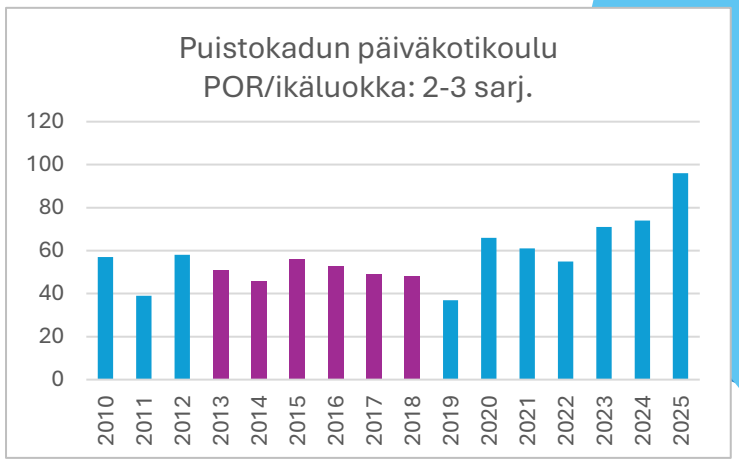

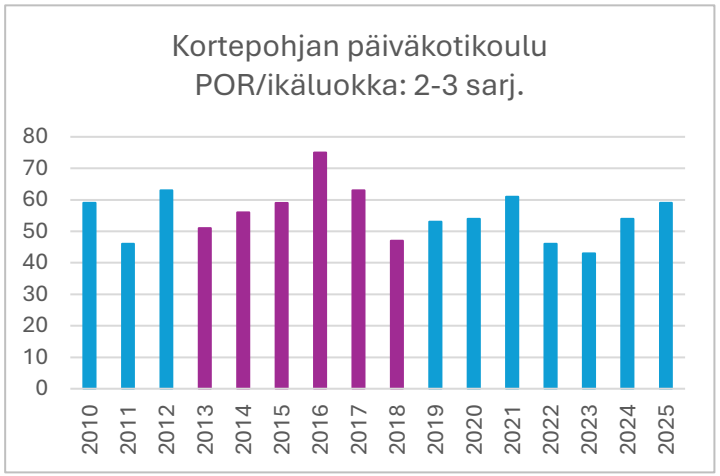
Normaalikoulun oppilaaksiotto vuosina 2025 ja 2026

Poiminnassa käytetyt aluejaot (perustuvat ennen vuosia 2025 ja 2026 käytettyyn likimääräiseen oppilaaksiottoon)

Arvio perusopetusryhmien määrästä ikäluokittain
Poiminta väestörekisteristä 1/2026
Luvut alueella asuvien lasten määriä syntymävuosittain

alakouluikäiset vuonna 2025

Normaalikoulu: Kartassa esitetyllä Normaalikoulun aiemmalla alueella ikäluokkien koko laskee merkittävästi. Sopimuksen mukainen oppilaaksiotto (60 opp.) edellyttää jatkossakin aiempaa laajempaa oppilaaksiottoaluetta.

Puistokadun päiväkotikoulu: Ikäluokkien koko alueella ylittää jatkossa joinain vuosina 2 POR. Tilojen riittävyys edellyttää Lutakossa asuvien lasten ohjausta myös jatkossa Normaalikouluun ja mahdollisesti myös Lohikoskelle.

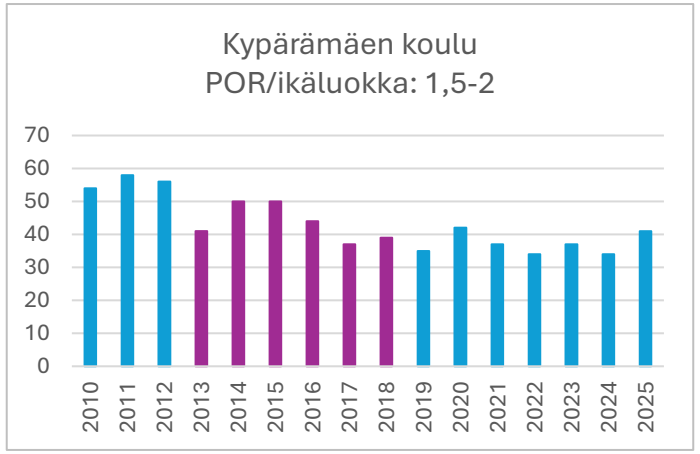
Kortepohja: Ikäluokkien koko alueella ylittää jatkossakin joinain vuosina 2 POR. Tilanteen ratkaiseminen edellyttää joko joidenkin toimintojen siirtymistä pois Kortepohjan päiväkotikoulusta tai alueen lasten ohjausta muihin kouluihin.

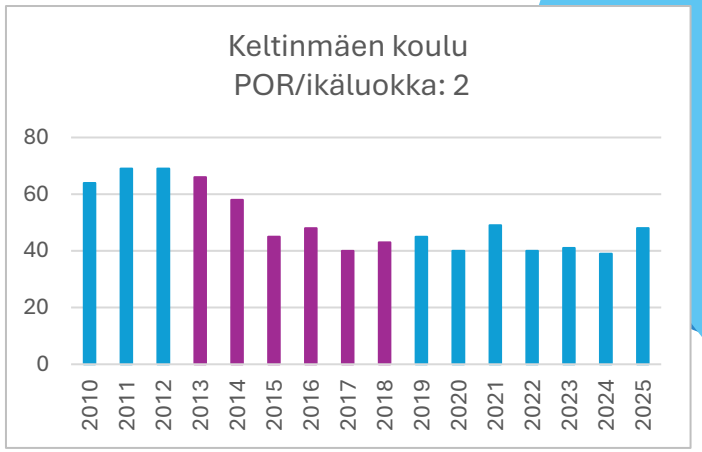
LÄNTISELLÄ ALUEELLA OPPILASMÄÄRÄT TULEVAT LASKEMAAN KAIKISSA KOULUISSA

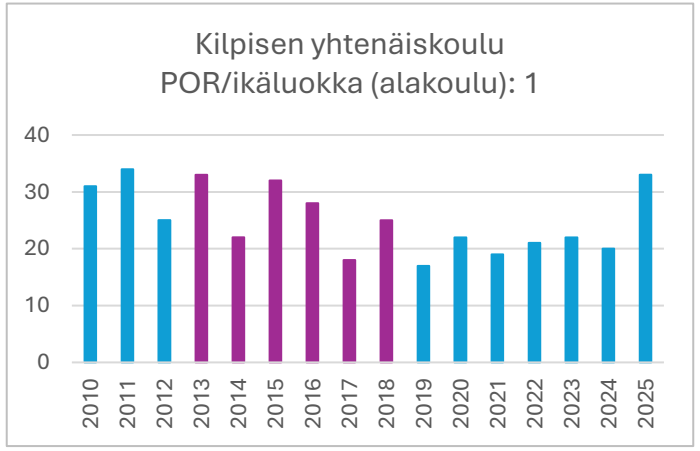

Poiminnassa käytetyt aluejaot (mukaillen likimääräistä oppilaaksiottoa)

Arvio perusopetusryhmien määrästä ikäluokittain
Poiminta väestörekisteristä 1/2026
Luvut alueella asuvien lasten määriä syntymävuosittain

alakouluikäiset vuonna 2025

Kypärämäen koulu: Ikäluokkien koko on laskenut ja jatkossa oppilaita on vuositasolla noin 1,5-2 perusopetusryhmän verran.

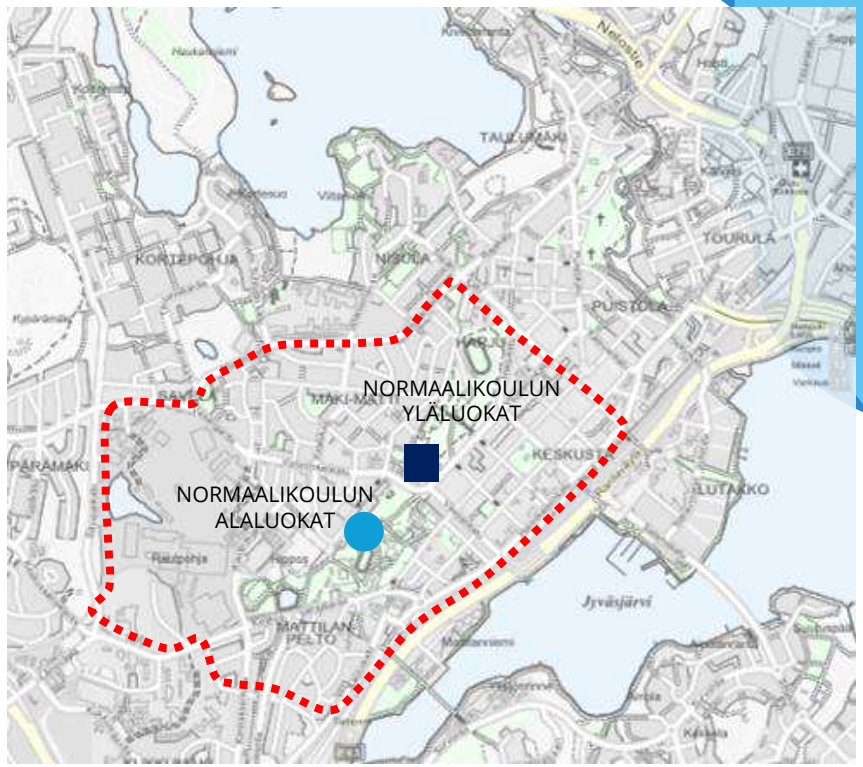
Keltinmäen koulu: Ikäluokkien koko on laskenut ja jatkossa oppilaita on vuositasolla noin 2 perusopetusryhmän verran.

Kilpisen yhtenäiskoulu: Ikäluokkien koko on laskenut ja jatkossa alueella on alakouluikäisiä lapsia noin yhden perusopetusryhmän verran.

Läntisen alueen alakoulujen laskeva oppilasmäärä ennakoi myös Kilpisen koulun yläluokkien oppilasmäärän merkittävää laskua lähivuosina.

NORMAALIKOULUN JA JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN KOULUJEN OPPILAAKSIOTTO ENNEN JA NYT

- Sivistyslautakunta hyväksyi 12.6.2024 oppilaaksioton perusteiden päivityksen, jotka koskevat mm. Normaalikoulun oppilaaksiottoa. **Normaalikoulu voidaan osoittaa lähikouluksi kunnallisten koulujen tapaan. Normaalikoulun oppilaaksiottoalueesta sovitaan vuosittain.**
- Lähikoulu osoitetaan oppilaalle *tarkoituksenmukaisuuden periaatetta* noudattaen eli vastaavalla tavalla kuin kaupungin muidenkin koulujen osalta toimitaan. Tarkoituksenmukaisuusperiaatteella tarkoitetaan sitä, että lähikoulun määrittelyssä otetaan huomioon koulupaikkojen ja perusopetusryhmien lukumäärä sekä koulutilojen riittävyys. Oppilaalle voidaan osoittaa kouluksi turvallisen ja lyhyen matkan päässä oleva muu kuin lähimpänä oppilaan asuinpaikkaa oleva koulu, jos koulujen välisiä oppilas- tai perusopetusryhmämääriä on tarvetta tasata.
- **Alakoululuokat:** Normaalikoulun ja Jyväskylän kaupungin välisessä sopimuksessa määritellään vuosittain oppilasmäärä Normaalikoulussa aloittavalle ikäluokalle (vuosi 2025: yht. 60 oppilasta 3 perusopetusryhmää). Normaalikoulun oppilasmäärää on lisäksi täydennetty 3. luokalta eteenpäin n. 4 oppilaalla/luokka hakumenettelyllä ja muuttoliike huomioiden.
- **Yläkoululuokat:** Kuudennelta seitsemännelle luokalle siirrytään oppilaaksiottosäännön mukaisesti, jolloin koulupolku alakoulusta yläkouluun pyritään säilyttämään ehjänä. Normaalikoulussa oppilasmäärä seitsemännellä luokalla on yhteensä noin 120 oppilasta, eli oppilasmäärää yläkoulussa täydennetään hakumenettelyllä keskustan alueelta ja muualta Jyväskylästä. Normaalikoulun yläkoululaisista noin puolet asuu kartassa esitetyllä vanhalla oppilaaksiottoalueella.
- Tämän selvityksen myötä täsmennetään, jatkuuko Normaalikoulun yläkouluun hakeutuminen nykymenettelyn mukaisena.

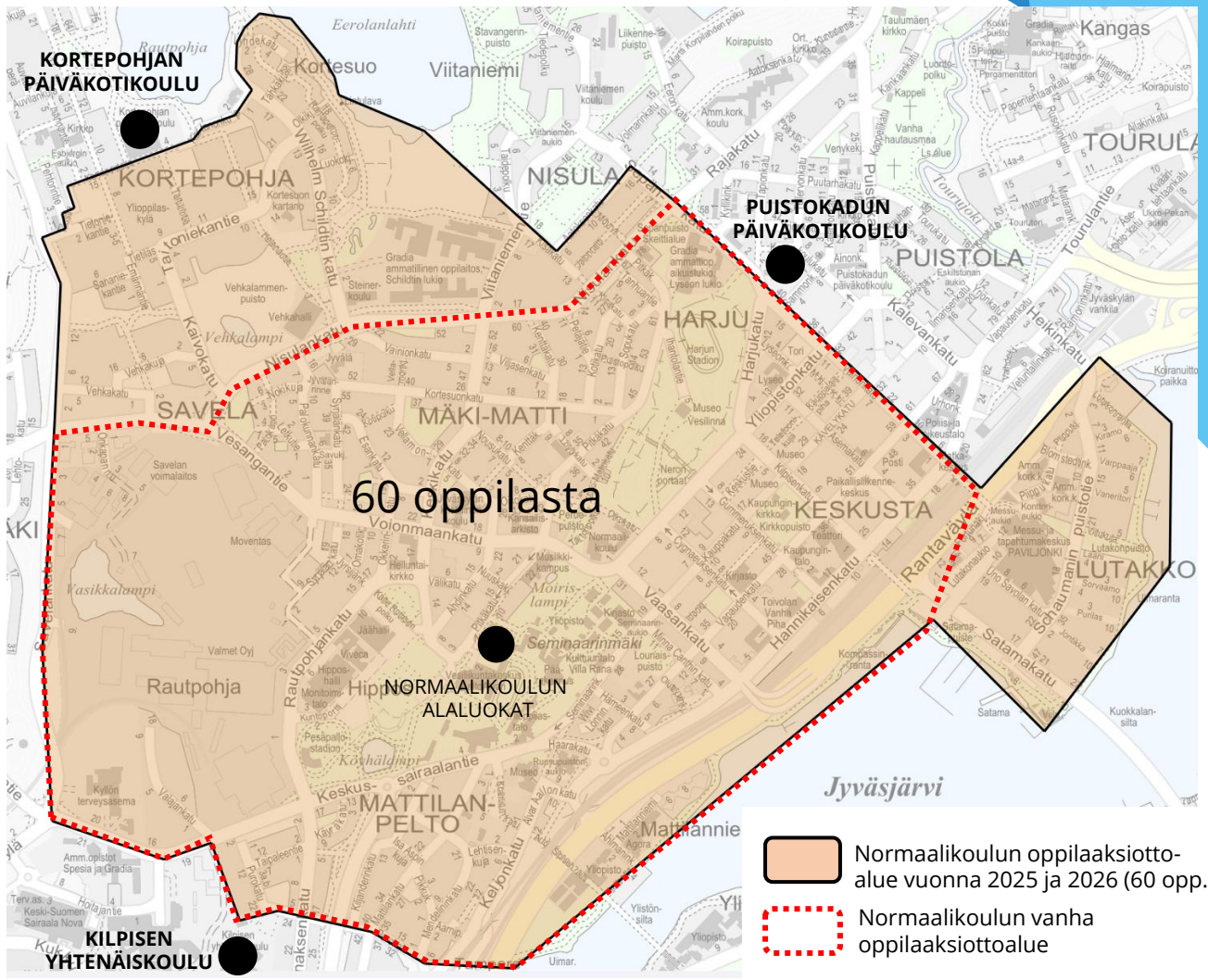

Normaalikoululle määritelty vanha oppilaaksiottoalue ennen oppilaaksioton perusteiden päivitystä. Mikäli alakoululle tarvittava oppilasmäärä (tähän saakka 3 POR) ei ole täyttynyt oppilaaksiottoalueelta, oppilasmäärää on täydennetty hakumenettelyllä koulumatkaetäisyyden perusteella.

JYVÄSKYLÄ

NORMAALIKOULUN JA JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN KOULUJEN OPPILAAKSIOTTO: NYKYMALLIN HAASTEET KAUPUNGIN NÄKÖKULMASTA

- Normaalikoululle aiemmin määritellyllä oppilaaksiottoalueella asuvien lasten määrän ennakoidaan laskevan. Sen sijaan oppilaaksiottoalueen ulkopuolella, mutta kävelymatkan päässä Normaalikoulusta, asuvien lasten määrän keskustassa ja Kortepohjassa arvioidaan pysyvän vähintään nykyisellä tasolla.
- Vuosien 2025 ja 2026 oppilaaksiotossa Normaalikoulun oppilaaksiottoa on sopimuksen mukaisen oppilasmäärän muodostamiseksi jouduttu ulottamaan aiempaa laajemmalle alueelle Lutakkoon sekä hyvin lähelle Kortepohjan päiväkotikoulua. Tilanteeseen on osaltaan vaikuttanut Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtaus.
- **Mikäli Normaalikoulun vuosittainen oppilaaksiotto kasvatetaan 80 oppilaaseen (4 POR), oppilaaksioton nykymalli ei ole kaupungin näkökulmasta kestävä pidemmällä aikavälillä.** Lasten määrän vuosittaisen vaihtelun ollessa suurta oppilaaksiotosta tulisi vaikeasti ennakoitavaa ja hallittavaa. Kaupungin koulujen oppilasmäärä vaihtelisi vuosittain suuresti, jolloin opetuksen kustannukset nousevat eikä kaupungilla ole keinoja tarkoitusmukaisuus-periaatteen käyttöön oppilaaksiotossa. Tämä johtaisi myös siihen, että Normaalikoulun tarvitsema oppilasmäärä katetaan nykyistäkin laajemmalta alueelta. Tällöin yhä useampi keskustan alueella asuva lapsi ei olisi enää maantieteellisessä lähikoulussaan.

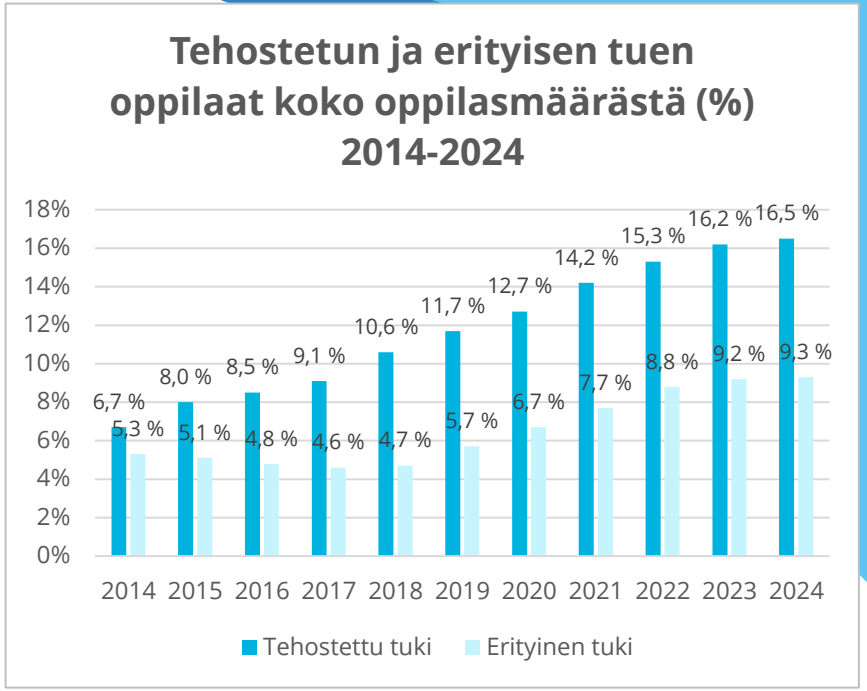
TUEN OPPILAIDEN TILANNE: KAUPUNGIN JA NORMAALIKOULUN VÄLILLÄ LAADITTU SOPIMUS

Tilanne ennen 1.8.2025

- Vuonna 2024 kaikista oppilaista neljännes sai joko erityistä tai tehostettua tukea.
- Erityisen tuen oppilaita ei ole ohjattu Normaalikouluun. Valtakunnallisten säädösten ja rahoituksen vuoksi yliopistojen harjoittelukouluilla ei ole velvollisuutta järjestää erityistä tukea (1.8.2025 alkaen oppilaskohtaisia tukitoimia). Harjoittelukoulu ei myöskään saa järjestää pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden opetusta eikä perusopetukseen valmistavaa opetusta.
- Normaalikoulun oppilaaksiottoalueella asuvien erityisen tuen oppilaiden lähikouluksi on osoitettu kaupungin koulu (Puistokadun, Kortepohjan, Kilpisen ja Kypärämäen koulut). Mekanismi eriyttää koulujen oppilaspohjaa ja vahvistaa koulujen välistä segregaatiota. Vuonna 2024 keskustan ja läntisen alueen kaupungin kouluissa erityisen tukea saaneiden oppilaiden osuus vaihteli 4–19 % välillä.

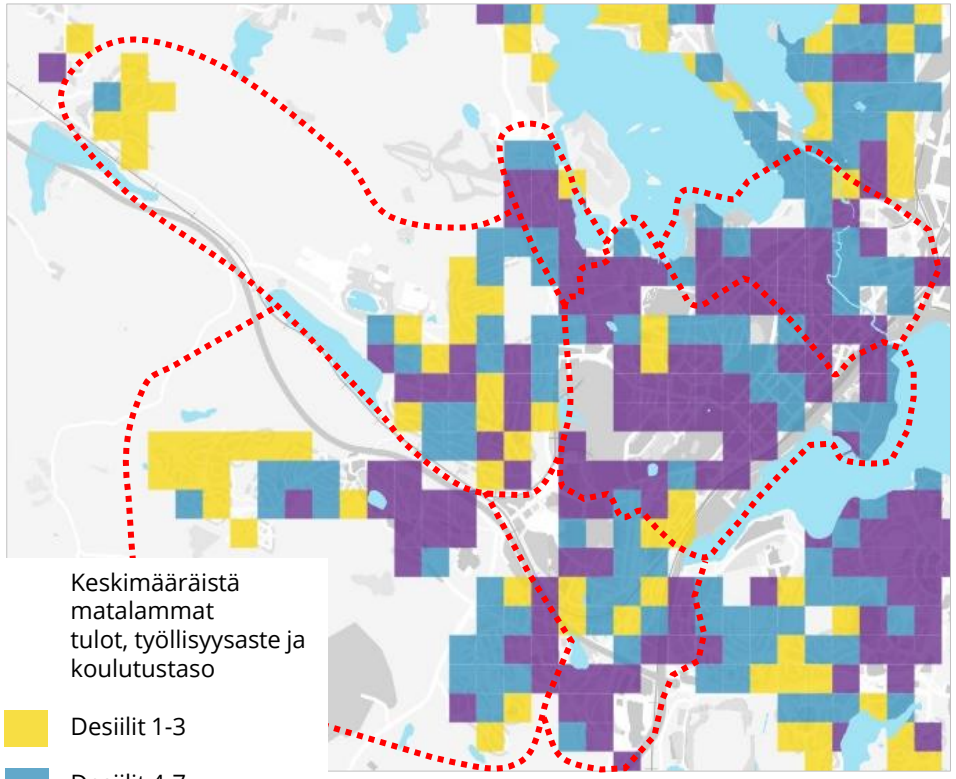
Tilanne 1.8.2025 lähtien

- Oppimisen tuen lakiuudistus astui voimaan 1.8.2025 (laki valmis, soveltamisohjeet tekeillä). Vanhan kolmiportaisen tuen (yleinen, tehostettu, erityinen) sijaan jatkossa käytössä on ryhmäkohtaiset tukimuodot ja oppilaskohtaiset tukitoimet.
- Valtakunnallisten säädösten ja rahoituksen vuoksi yliopistojen harjoittelukouluilla ei ole velvollisuutta järjestää oppilaskohtaisia tukitoimia. Harjoittelukoulu ei myöskään saa järjestää pidennetyn (jatkossa varhennetun) oppivelvollisuuden oppilaiden opetusta eikä perusopetukseen valmistavaa opetusta.
- Normaalikoulun oppilaaksiottoalueella asuvien oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden lähikouluksi on osoitettu kaupungin koulu (Puistokadun, Kortepohjan, Kilpisen ja Kypärämäen koulut). Nykyisellään mekanismi eriyttää koulujen oppilaspohjaa ja vahvistaa koulujen välistä segregaatiota.

Oppilaskohtaisten tukitoimien järjestämisestä ja kustannusten korvaamisesta voidaan sopia kunnan ja harjoittelukoulun kesken. **Jyväskylän kaupunki ja Normaalikoulu ovat laatineet asiasta sopimuksen kesäkuussa 2026.**

SOSIOEKONOMINEN ANALYYSI KUVAA ASUINALUEIDEN VÄLISIÄ EROJA. KOULUISSA NÄHTÄVISSÄ MM. KIELELLISTÄ ERIYTYMISTÄ.

Lähdeaineisto: Tilastokeskus/YKR (2023)

- Koulusegregaatiolla tarkoitetaan ilmiötä, jossa koulujen välille muodostuu eroja oppilaiden sosioekonomisista taustoista johtuen. Tällaiset erot voivat vaikuttaa lasten tasavertaisiin oppimismahdollisuuksiin.
- Sosioekonomisessa analyysissä on tarkasteltu asuinalueiden sosioekonomisia piirteitä työttömien ja korkeakoulutettujen suhteellisten osuuksien sekä asukkaiden mediaanitulojen avulla. Tarkastelussa on käytetty 10-desiilijakoa (kartassa yhdistettynä kolmeen eri luokkaan), joka havainnollistaa alueiden välisiä eroja kaupungin sisällä. Menetelmä on suhteellinen tapa vertailla alueita. Alueet jaetaan aina kymmeneen yhtä suureen ryhmään, joten joku alue on aina alimmassa ja joku ylimmässä ryhmässä, vaikka todelliset erot alueiden välillä olisivat pieniä.
- On tärkeää huomioida, että **analyysi kuvaa alueiden väestön keskimääräisiä ominaisuuksia eikä kerro suoraan yksittäisten oppilaiden tai heidän perheidensä tilanteesta.** Tarkastelu antaa kuitenkin suuntaa alueiden erityispiirteistä, jotka on syytä huomioida kouluverkkoa suunniteltaessa.
- Eri koulujen oppilaaksioton pääalueiden välillä on havaittavissa vaihtelua. Useimmilla alueilla on sekä matalimpiin että korkeimpiin desiileihin kuuluvia ruutuja. Keskustassa ja Kortepohjassa on kuitenkin kokonaisuutena enemmän mataliin ja keskitasoon desiileihin kuuluvia alueita kuin esimerkiksi Kypärämäessä.
- Myös lastensuojelulaitosten sijainti vaikuttaa koulujen oppilaspohjaan. Erityisesti Kilpisen ja Keltinmäen alueille sijoittuu useita lastensuojeluyksiköitä ja näillä oppilailla on keskimääräistä enemmän tuen tarpeita.
- Kouluissa on nähtävissä myös kielellistä eriytymistä. Vuonna 2025 Jyväskylässä 7-15-vuotiaista 9,3 % oli vieraskielisiä. Keskustassa ja läntisellä alueella kaupungin kouluissa vieraskielisten osuus vaihtelee 9-38 %:n välillä, kun Normaalikoulussa osuus on noin 9 %.

TUTKITTAVAT VAIHTOEHDOT

REUNAEHDOT, JOTKA RATKAISUN TULEE TÄYTTÄÄ, JOTTA VALITTU RATKAISU ON TOTEUTTAMISKELPOINEN

- **Palveluverkon rakentaminen lasten etu edellä**. **Yhtenäinen opinpolku** rakentuu yhteisistä arvoista ja toimijoiden yhteisen työn rakenteista, jotka luovat turvallisen, johdonmukaisen ja myönteisen ympäristön oppimisen eri vaiheisiin. Yhtenäinen opinpolku tarkoittaa lapselle ja nuorelle eheää kasvu- ja oppimiskokemusta, jossa heidän omat vahvuutensa ja toimijuutensa voivat kehittyä.
  - Yhtenäisen koulupolun jatkumon varmistaminen esiopetuksesta alakoulun kautta yläkouluun sekä sujuvat siirtymiset nivelvaiheissa
  - Tuen järjestelyt osana eheää polkua
- **Opetuksen järjestämisen näkökulma**: tarkoituksenmukainen ja kustannustehokas opetuksen järjestäminen (mm. ryhmäkoot ja virkasuunnittelu)
- **Koulusegregaation hillintä ja ennaltaehkäiseminen:** Normaalikoulun vahvistaminen lähikouluna ja tuen oppilaiden sijoittumisen ratkaiseminen osana kokonaisuutta.
- **Normaalikoulun toimintaedellytykset:** Riittävän oppilasmäärän ja opetusharjoittelun varmistaminen
- **Päiväkoti- ja koulukiinteistöjen tilojen optimaalinen käyttö.** Yksittäisten kiinteistöjen tilanahtauden tai liiallisen väljyyden ratkaiseminen lyhyellä ja keskipitkällä aikajänteellä.
- **Muutosten suunnitelmallinen ja hallittu aikataulutus. Investointien ajoitus:**
  - Normaalikoulun tilojen riittävyys ja mahdollisen uudishankkeen aikataulun yhteensovittaminen muutoksiin.
  - Kaupungin kouluverkon muutostöiden ajoitus investointiohjelmaan

JYVÄSKYLÄ

LAPSIMÄÄRÄN VÄHENTYMINEN
Tilanäkökulma

- Lapsimäärien väheneminen vaikuttaa palveluverkkosuunnitteluun ennen kaikkea tilojen, sijainnin ja saavutettavuuden näkökulmista. Vaikutukset korostuvat eri tavoin eri alueilla: jo keskustan ja läntisen Jyväskylän välillä kehitys eriytyy.
- Vuoden 2021 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman yhteydessä tehtiin Esiopetus kouluille –selvitys. Palveluverkkojen yhdistäminen mahdollistaa tilakapasiteetin optimaalisen hyödyntämisen nivelvaiheiden joustojen avulla.
- **Alakouluilta vapautuvia tiloja voidaan hyödyntää alueen muiden lähipalvelujen tarpeisiin.** Tilat soveltuvat hyvin varhaiskasvatukseen, vaativan erityisen tuen ryhmille sekä kansalaisopiston toimintaan. Tämä tukee eri-ikäisten kuntalaisten arkea ja vahvistaa alueellista palvelukokonaisuutta.
- **Kortepohjan ja Puistokadun päiväkotikouluissa** on nykyisin tilanahtautta. Lasten määrän arvioidaan näiden koulujen alueella pysyvän jatkossa vähintään nykyisellään, ja **tilahaasteisiin tulee joka tapauksessa löytää ratkaisu Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamistavoitteista huolimatta.**
- **Keltinmäen ja Kypärämäen kouluissa** oppilasmäärä on laskenut ja näissä kouluissa on tilojen osalta **väljyyttä.**
  - Tilankäytön kannalta olisi tarkoituksenmukaista muuttaa **Kypärämäen koulu päiväkotikouluksi**, jossa toimivat varhaiskasvatus ja 1.–4.-luokat. Näin voitaisiin luopua alueen vuokrapäiväkodista ja varmistaa, että koulun erityisryhmät mahtuvat sinne myös jatkossa. Vuokratiloista luopuminen tukee kaupungin tavoitteita tilatehokkuuden parantamiseksi ja kustannusten hallitsemiseksi.
  - **Keltinmäessä esiopetusikäiset mahtuvat jatkossa koulun tiloihin.** Mikäli Keltinmäkeen syntyy ylimääräistä varhaiskasvatuksen tilakapasiteettia, mahdollistaa tämä Myllytuvan päiväkodin vuokratiloista luopumisen. Keltinmäen kouluun voidaan sijoittaa myös vaativan erityisen tuen oppilaita Kuokkalan yhtenäiskoulusta.
- Lapsimäärän vähentyessä tilojen muuntojoustavuuden tarve korostuu. Kilpisen, Keltinmäen ja Kypärämäen koulujen tulevissa peruskorjauksissa ja kunnossapitotöissä huomioidaan tilojen monikäyttöisyys eri käyttäjäryhmille sekä mahdollisuus skaalata käyttöä tarpeen mukaan.

JYVÄSKYLÄ

LAPSIMÄÄRÄN VÄHENTYMINEN
Opetuksen järjestämisen näkökulma

- Oppilasmäärien vähentyessä koulutilojen käyttöä on tarpeen tarkastella kokonaisuutena, jotta opetuksen järjestäminen säilyy pedagogisesti ja toiminnallisesti kestävänä. Riittävän suuri oppilasmäärä on tärkeä opetuksen laadun, ryhmäkokojen, ryhmämuodostuksen ja koulun toimivuuden kannalta.
- Läntisellä alueella tähän voidaan vastata ratkaisulla, joka tukee oppilaiden selkeää ja yhtenäistä koulupolkua:
  - Vuosiluokkien 1–4 opetus järjestetään lähipalveluina (Kypärämäen ja Keltinmäen koulut)
  - Vuosiluokat 5–9 toimivat yhtenäisessä oppimisympäristössä (Kilpisen yhtenäiskoulu)
  - Samanlaisia ratkaisuja (1–4-luokkien alakoulu + 5–9-luokkien yhtenäiskoulu) on toteutettu myös Vaajakoskella sekä Keljonkangas–Säynätsalo -alueella.
- Pienissä kouluissa oppilasmäärän vähäisyydestä johtuen monissa oppiaineissa (erityisesti taito- ja taideaineet) ei synny aineopettajille riittävästi opetustunteja. Tämän seurauksena opettajien työ jakautuu useisiin yksiköihin. Keltinmäen ja Kypärämäen kouluissa ikäluokat ovat jatkossa niin pieniä, että opetuksen järjestäminen taloudellisesti on haastavaa. Kun oppilaat siirtyvät yhteisiin ryhmiin 5. luokalta alkaen ratkaisu vähentää yhdysluokkien tarvetta ja mahdollistaa tukea tarvitsevien oppilaiden kokoamisen toimiviin ryhmiin.
- Yhtenäiskoulumallissa aineopettajien osaamista voidaan hyödyntää myös vanhempien alakoululaisten opetuksessa. Lisäksi koulun arkeen saadaan riittävästi pysyviä opettajia, mikä on tärkeää oppilaiden turvallisuuden, koulun toimivuuden (mm. luokanvalvonta, välituntivalvonnat) ja yhteisöllisyyden kannalta. Pysyvä henkilöstö mahdollistaa myös koulun arjen ja kehittämistyön pitkäjänteisen toteuttamisen.

JYVÄSKYLÄ

PAINOTETUN OPETUKSEN SIJOITTUMINEN OSANA KAUPUNKITASON KOKONAISRATKAISUA

- Keskusta ja läntinen alue muodostavat merkittävä painotetun opetuksen keskittymän.
  - Alueella tarjotaan nykyisin laajamittaista kielirikasteista englanninkielistä opetusta (Kortepohja 1-6 lk, Viitaniemi 7-9 lk) sekä musiikkiluokat (Kypärämäki 3-6 lk, Kilpinen 7-9 lk). Painotetun opetuksen kokonaisuutta tarkastellaan osana pitkän aikavälin koulutusratkaisuja, jotta opetuksen laatu, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus voidaan turvata myös tulevaisuudessa.
- Kaupunkistrategian mukaisen kieli- ja kansainvälisyyspolun kehittäminen edellyttää kokonaisratkaisua
  - Jyväskylän kaupunkistrategia sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen toimenpideohjelma 2025-2029 korostavat monipuolisten kielipolkujen ja kansainvälisyyden vahvistamista osana kaupungin perusopetusta.
  - Kielirikasteinen opetus, mahdollinen kansainvälisen koulun kehittäminen sekä niiden sijoittuminen eivät ole yksittäisiä ratkaisuja, vaan kytkeytyvät koko kouluverkon rakenteisiin, tilankäyttöön ja oppilasvirtoihin erityisesti läntisellä ja keskustan alueella.
- Tavoitteena on tasapainoinen ja kestävä kaupunkitason ratkaisu. Painotetun opetuksen ratkaisuja arvioidaan suhteessa kaupungin kouluverkon kehittämiseen kokonaisuutena. **Lähtökohtana on, että ratkaisut tukevat strategisia tavoitteita ja eheää koulupolkua.**

JYVÄSKYLÄ

VAIHTOEHDOT RIITTÄVÄN OPETUSHARJOITTELUN VARMISTAMISEKSI (4 POR) HUOMIOIDEN KESKUSTAN JA LÄNTISEN ALUEEN KOULUVERKKORATKAISUT

Kouluverkon kehittämistarpeesta lähtevä, alueellista lapsimääräkehitystä, tilankäyttöä ja opetuksen tarkoituksenmukaista järjestämistä tukeva kokonaisratkaisu:

Minimivaihtoehdot vastaamaan välttämättömiin muutostarpeisiin: Kortepohjan tilanahtauden helpottaminen ja Normaalikoulun riittävien opetusharjoittelumahdollisuuksien varmistaminen.

Muutokset Läntisen Jyväskylän kouluverkkoon:

- **Kilpisen koulusta 5-9 lk koulu**
- **Keltinmäen koulusta 1-4 lk koulu**
- **Kypärämäestä 1-4 lk päiväkotikoulu ja vuokrapäiväkodista luopuminen.**
- **Kilpisen alakoulun nykyisen alueen oppilaat Normaalikouluun (1 perusopetusryhmä)**

→ Normaalikouluun muodostuu yht. 3 perusopetusryhmää

Lisäksi 1 perusopetusryhmä

VAIHTOEHTO 1

Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus Kortepohjasta Normaalikouluun

Musiikkiluokat aloittavat Kilpisessä 5. luokalta.

VAIHTOEHTO 2

Musiikkiluokkien sijoittuminen Normaalikouluun

Vaatii lisäksi englanninkielisen opetuksen siirtämisen pois Kortepohjasta → Kilpiselle

VAIHTOEHTO 3

Puistokadun koulu Normaalikoulun käyttöön

Vaatii lisäksi englanninkielisen opetuksen siirtämisen pois Kortepohjasta viimeistään 5. luokalta alkaen Kilpiseen tai Normaalikouluun

VAIHTOEHTO 4

Opetusharjoittelun järjestäminen Normaalikoulun lisäksi kaupungin kouluissa (hajautettu useampaan kouluun)

Vaatii lisäksi englanninkielisen opetuksen siirtämisen pois Kortepohjasta viimeistään 5. luokalta alkaen Kilpiseen tai Normaalikouluun

VAIHTOEHTO 5

Opetusharjoittelun järjestäminen Normaalikoulun lisäksi kaupungin koulussa (keskitetty 1-3 kouluun)

Vaatii lisäksi englanninkielisen opetuksen siirtämisen pois Kortepohjasta viimeistään 5. luokalta alkaen Kilpiseen tai Normaalikouluun

1) Läntisen Jyväskylän kouluverkon säilyminen nykyisellään (sis. Kypärämäen vuokrapäiväkoti)
2) Työryhmä suosittelee kuitenkin läntiseen kouluverkkoon seuraavia muutoksia:
Kilpisen koulu 5-9 lk, Keltinmäen koulu 1-4 lk, Kypärämäen 1-4 lk päiväkotikoulu

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI JA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) on päätöksenteon valmisteluvaiheessa tehtävä arvio eri päätösvaihtoehtojen vaikutuksista. Arvioinnissa voidaan tarkastella esimerkiksi vaikutuksia ihmisiin, kunnan talouteen ja elinvoimaan, ympäristöön sekä palvelujen saavutettavuuteen. Osa-alueet voivat painottua päätettävän asian mukaan. Vaikutusten ennakkoarviointi tukee lainsäädännön edellyttämää riittävää ja asianmukaista valmistelua, kuten hallintolain 31 §:ssä on määritelty.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) on osa EVA-prosessia silloin, kun päätöksellä on vaikutuksia lapsiin tai nuoriin. Arvioinnissa tarkastellaan päätösten vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen näkökulmasta. Arviointiin kuuluu lasten, nuorten ja heidän huoltajiensa osallisuuden varmistaminen.

Selvityksessä tunnistetuille vaihtoehdoille on laadittu vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) ja lapsivaikutusten arviointi (LAVA).

Arvioinnissa tarkastelu painottuu lapsi-, henkilöstö- ja talousvaikutuksiin.

Arviointien tulokset on koottu selvityksen liiteraporttiin.

Vuorovaikutus vaikutusten arvioinnin tueksi

Lapset ja nuoret

- 3.-9.10.2025,
  5 oppilaskunnan hallituksen tapaamista

Huoltajat ja asukkaat

- Asukas- ja huoltajatilaisuus 2.10.2025, jonka jälkeen sähköinen kysely N=189 (Kortepohjan, Kilpisen, Kypärämäen, Keltinmäen, Viitaniemen koulut)
- Asukas- ja huoltajatilaisuudet 4.-5.2.2026, jonka jälkeen mahdollisuus jättää kannanotto kirjaamoon:
  - Kirjaamoon ja valmistelijalle jätetyt kannanotot 8 kpl
  - Kirjaamoon jätetyt kuntalaisaloitteet 2 kpl

Henkilöstö

Henkilöstötilaisuudet, joiden jälkeen sähköinen kysely

- 2.-17.9.2025, N=66 (Kortepohjan, Kilpisen, Kypärämäen, Keltinmäen, Viitaniemen koulut ja Normaalikoulu)
- 9.11.-3.12.2025, N=7 (toisen vaiheen täydentävä tiedonkeruu: Puistokadun päiväkotikoulun perusopetuksen henkilöstö)

SISÄLLYS

1 VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI 3
2 ARVIOITAVAT VAIHTOEHDOT 4
3 ARVIOINNIN PROSESSIN KUVAUS 5
4 VUOROVAIKUTUS VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TUEKSI 6
5 LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI 7
- 5.1 Palveluverkkoratkaisuissa on ensisijaisesti arvioitava lapsen etu
- 5.2 Arvioinnin tietopohja ja taulukoiden lukutapa
- 5.3 Tarkasteltuja näkökulmia
- 5.4 Syrjimättömyys, 2 artikla
- 5.5 Arviointi: Syrjimättömyys (2 artikla)
- 5.6 Lapsen edun ensisijaisuus, 3.1 artikla
- 5.7 Arviointi: Lapsen edun ensisijaisuus (3.1 artikla)
- 5.8 Oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen, 6 artikla
- 5.9 Arviointi: Oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla)
- 5.10 Lapsen oikeus tulla kuulluksi, 12 artikla
- 5.11 Arviointi: Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla)
- 5.12 Arvioinnin ajantasaisuus, seuranta ja jälkiarviointi
- 5.13 Koulumatkojen tarkastelu: Koulumatkojen pituus ja turvallisuus

6 HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET 35
- 6.1 Henkilöstön kuulemisista nousseita ajatuksia
- 6.2 Henkilöstövaikutusten arviointi
- 6.3 Henkilöstövaikutusten arviointi kaupunkitasoisen virkasuunnittelun näkökulmasta
- 6.4 Arviointi: Muutokset vuosiluokkarakenteeseen
- 6.5 Arviointi: Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus Normaalikouluun
- 6.6 Arviointi: Musiikkiluokkien sijoittuminen Normaalikouluun
- 6.7 Arviointi: Puistokadun päiväkotikoulu Normaalikoulun käyttöön
- 6.8 Arviointi: Opetusharjoittelu

7 TALOUSVAIKUTUKSET 44
- 7.1 Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen vaikutukset talouteen
- 7.2 Talous ja henkilöstö lukuina
- 7.3 Kuulemisissa ja valmistelussa esiin nousseita elinvoimanäkökulmia

8 VALMISTELUTYÖRYHMÄN VAIHTOEHTOTARKASTELU JA JATKOVALMISTELUN LÄHTÖKOHDAT 48
- 8.1 Pohdintojen lähtökohdat ja valmistelutyöryhmän kokoonpano
- 8.2 Vaihtoehto 1: Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus Normaalikouluun
- 8.3 Vaihtoehto 2: Musiikkiluokkien sijoittuminen Normaalikouluun.
- 8.4 Vaihtoehto 3: Puistokadun koulu Normaalikoulun käyttöön
- 8.5 Vaihtoehto 4: Opetusharjoittelun järjestäminen Normaalikoulun lisäksi kaupungin kouluissa (hajautettu useampaan kouluun)
- 8.6 Vaihtoehto 5: Opetusharjoittelun järjestäminen Normaalikoulun lisäksi kaupungin koulussa (keskitetty 1-3 kouluun)

9 KOOSTEET KUULEMISISTA 55
- 9.1 Kooste oppilaiden näkemyksistä: Lapsivaikutukset ja lasten ideat kouluverkkoselvityksessä
- 9.2 Kooste huoltajien näkemyksistä: Lapsivaikutukset ja painotetun opetuksen siirtämisen vaikutukset
- 9.3 Kooste huoltajien näkemyksistä: Kokemukset kouluverkosta ja muuta mitä vastaajat ovat halunneet tuoda esille valmistelijoille
- 9.4 Kooste henkilöstön näkemyksistä: Henkilöstövaikutukset
- 9.5 Kooste henkilöstön näkemyksistä: Lapsivaikutukset ja elinvoiman vaikutukset sekä muut ajatukset
- 9.6 Yhteenveto asukastilaisuuksissa (4.-5.2.2026) sekä tilaisuuksien jälkeen annetuista palautteista

LÄHTEET

JYVÄSKYLÄ

7.2 Talous ja henkilöstö lukuina

	Ve1	Ve2	Ve3	Ve4	Ve5
Oppilasmäärän lisäys Normaalikoululle: kustannus kaupungille	+1 080 000	+595 000	+1 080 000	0* - +425 000**	0* - +425 000**
Säästöt virkarakenteessa	-360 000 – -540 000 (6-9 htv)	0 – -60 000 (0-1 htv)	-720 000 – -840 000 (12-14 htv)	0*– -120 000** (0-2htv)	0*– -120 000** (0-2htv)
Tuen oppilaat	+130 000	+130 000	+130 000	+130 000	+130 000
Kuljetuskustannukset	+3 500 – +7 000	+3 500 – +7 000	-	-	
Tilat			-635 000 (Puistokadun koulun sisäinen vuokra)		
Yhteensä	**+673 500 – +857 000**	**+668 500 – +732 000**	**-265 000 – -145 000**	**+130 000 – +435 000**	**+130 000 - +435 000**
Palveluverkkoratkaisu: Kypärämäen päiväkodin vuokra	-260 000	-260 000	-260 000***	-260 000***	-260 000***
Palveluverkkoratkaisu: Säästöt virkarakenteessa				-60 000 – -180 000 (1-3 htv)***	-60 000 – -180 000 (1-3 htv)***
Yliopiston/Normaali-koulun kustannus	+100 000/ vuosi. Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +1 800 000 kuuden ensimmäisen vuoden aikana.	+0 / vuosi. Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +1 000 000 kolmen ensimmäisen vuoden aikana.	+300 000/ vuosi. Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +1 800 000 kuuden ensimmäisen vuoden aikana.	+200 000/ vuosi. **Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +600 000 kahden ensimmäisen vuoden aikana	+200 000/ vuosi. **Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +600 000 kahden ensimmäisen vuoden aikana.

* Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus siirtyy Kilpiseen 5. luokalta lähtien
** Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus siirtyy Normaalikouluun 5. luokalta lähtien
*** Mikäli Kypärämäen ja Keltinmäen koulujen 5-6 luokat siirtyvät Kilpisen kouluun

Yhteenveto ja työryhmän suositus:
TARVITAAN KOKONAISRATKAISU

Tavoitteena rakentaa keskustan alueelle pitkäjänteinen ja ennakoitava palveluverkko, jossa oppilasryhmät ovat pedagogisesti tarkoituksen mukaisia ja koulutilat ovat tehokkaassa käytössä.

Kortepohjan koulun oppilasmäärä pitää saada vastaamaan tilakapasiteettia. Pelkkä laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen siirtäminen Kortepohjan koulusta Normaalikouluun ei kuitenkaan yksin riitä varmistamaan toimivaa ja ennakoitavaa kokonaisuutta. Oppilasmääräennusteen perusteella sekä Kilpisen alakouluun että Normaalikouluun ei muodostu riittävästi perusopetusryhmiä nykyjärjestelyllä (Kilpinen 1 POR ja Normaalikoulu 3 POR +1 tarvittava lisäryhmä).

Kokonaisuuden toimivuuden kannalta on tärkeää, että myös Kilpisen nykyisen alakoulun oppilaat siirtyvät Normaalikouluun. Tällöin oppilaspohja keskustan kouluissa muodostuu riittävän vahvaksi ja luokkakokojen kehitys on paremmin ennakoitavissa. Keskustan ja läntisen alueen kouluverkkoa ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa siten, että yksittäisiin kouluihin muodostuu hyvin pieniä luokkia ja oppilasmäärien vaihteluun joudutaan jatkuvasti reagoimaan. Muutoin alueen kouluihin syntyisi osin samoja haasteita, joita joudutaan ratkaisemaan pienissä haja-asutusalueiden kouluissa.

Erityisluokkien tarpeet, koulujen kapasiteetti ja tilojen soveltuvuus on huomioitu osana kokonaisuuden suunnittelua. Jatkosuunnittelussa tarkennetaan erityisluokkien sijoittumista ja opetuksen järjestämistä oppilaiden tarpeet ja toimivat koulupolut huomioiden.

Muuttuvassa toimintaympäristössä nykytilanteen säilyttäminen ei ole mahdollista. Selvityksen lähtökohtana on turvata opetuksen laatu ja kohdentaa toimenpiteet ensisijaisesti tiloihin.

Ratkaisu mahdollistaa Kilpinen (5.–9. lk) – Keltinmäki (1.–4. lk) – Kypärämäki (1.–4. lk ja päiväkoti) -kokonaisuuden rakentamisen. Tämä vahvistaa koulujen toiminnallista selkeyttä ja mahdollistaa oppilasmäärien kehittymisen huomioimisen koko läntisen alueen tasolla.

Ilman tätä kokonaisratkaisua oppilasmäärien vähentyessä yhdysluokkien tarve alueella kasvaisi, ja tukea tarvitsevien oppilaiden ryhmien tarkoituksenmukainen muodostaminen vaikeutuisi. Kilpisen yläkoulun oppilasmäärä ilman 5.–6. vuosiluokkien oppilaita jäisi puolestaan tasolle, jolla aineenopetuksen tuntimäärät eivät riittäisi nykyisen henkilöstörakenteen ylläpitämiseen. Tämä johtaisi henkilöstön vähentymiseen ja heikentäisi samalla koulun toimintaedellytyksiä, turvallisuutta ja arjen sujuvuutta.

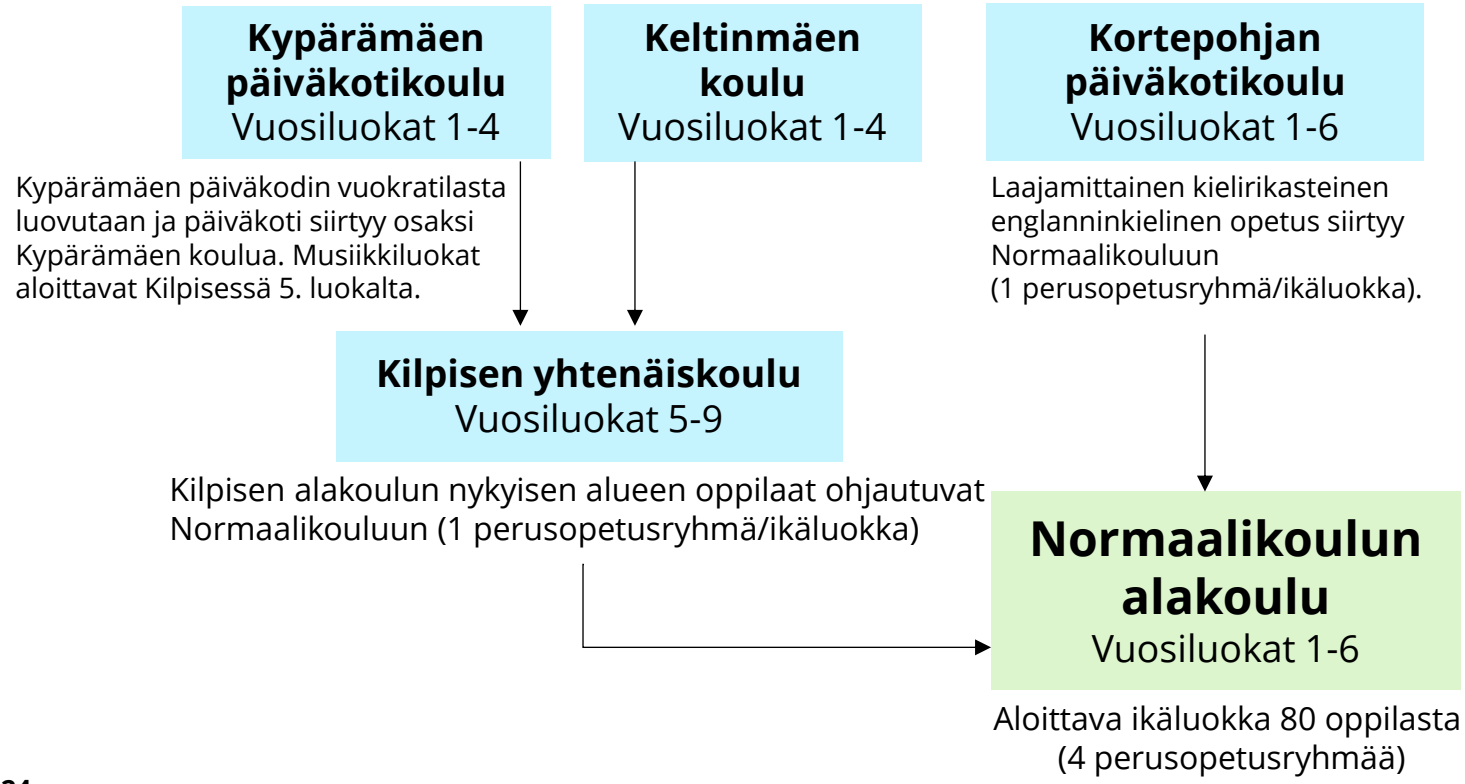
Tavoitetila on mahdollista saavuttaa vuonna 2033, jos muutokset toteutetaan vaiheittain syksystä 2028 alkaen siten, että uudistus etenee vuosiluokka kerrallaan 1, 5, ja 7 vuosiluokilta alkaen.

Muutokset edellyttävät myös investointeja, jotka on mahdollista toteuttaa lähempänä vuotta 2030 (Kypärämäen päiväkotikoulun muutostyöt).

PÄÄTÖSESITYS: MUUTOKSET KOULUVERKKOON JA VUOSILUOKKARAKENTEESEEN

Jyväskylän kaupungin ja Jyväskylän yliopiston elokuussa 2026 käymien neuvottelujen perusteella vaihtoehto 1, jossa **laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus siirtyy Kortepohjasta Normaalikouluun ja Kilpisen koulu muuttuu 5-9 luokkien yhtenäiskouluksi,** toteuttaa kokonaisuutena parhaiten osapuolten yhteisiä tavoitteita. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia lisätä opetusharjoittelua kaupungin kouluissa.

Muutokset kouluverkkoon ja vuosiluokkarakenne

Keskeiset perustelut:

- Keltinmäessä ja Kypärämäessä säilyy pienten lasten lähikoulu
- Kilpisen koulussa säilyy riittävä oppilaspohja vuosiluokille 5-9 , mikä tukee opetuksen laadukasta ja tarkoituksenmukaista järjestämisen
- Oppimisen tuki on paremmin järjestettävissä kaikilla vuosiluokilla
- Kouluverkko sopeutuu väestökehitykseen. Tilojen käyttö tehostuu ja opetuksen järjestämisestä saadaan säästöjä (vähemmän perusopetusryhmiä).
- Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus sijoittuu keskeiselle sijainnille kaupungissa
- Kokonaisuus vahvistaa ja monipuolistaa yliopiston opetusharjoittelua

Vaihtoehtoon liittyy lapsiin, perheisiin ja henkilöstöön kohdistuvia haittoja ja epävarmuuksia, erityisesti koulumatkojen pidentymisen, koulusiirtymien, henkilöstömuutosten ja kouluyhteisöjen jatkuvuuden osalta. Päätösesityksessä vaihtoehdon hyötyjä ja haittoja on punnittu kokonaisuutena suhteessa muihin arvioituihin vaihtoehtoihin.

VAIHTOEHTO 1: TARKENNETTU KUSTANNUS

- Yliopiston ja kaupungin välisessä neuvotteluissa esiin nousseen tarpeen mukaisesti vaihtoehtoa 1 on tarkennettu kaupungin näkökulmasta taloudellisesti toteuttamiskelpoisemmaksi. Ehdotetussa muutoksessa Normaalikoulun yläkoulu palaisi aiemmin käytössä olleeseen mitoitukseen, jossa koulu on pääsääntöisesti viisisarjainen ja joka kolmas vuosi kuusisarjainen. Tämä muutos vastaisi yläkouluikäisten määrän vähentymiseen keskusta-alueella.
  - Tällöin oppilasmäärän lisäys tuo kaupungille aiemmin esiteltyä Vaihtoehto 1:stä 500 000 € vuodessa pienemmät kulut oppilasmäärän lisäyksestä.
  - Virkarakenteessa arvioidaan saavutettavan päivitetyssä vaihtoehdossa noin 1-2 htv pienemmät säästöt kuin alunperin vaihtoehto 1 oli laskettu (40 yläkouluikäistä kaupungin kouluissa enemmän).
  - Edistetään aineopetusharjoittelun toteutusta kaupungin kouluissa.

	Ve1	Ve1 päivitetty
Oppilasmäärän lisäys Normaalikoululle: kustannus kaupungille	+1 080 000	+580 000
Säästöt virkarakenteessa	-360 000 – -540 000 (6-9 htv)	-240 000 – -480 000 (4-8 htv)
Tuen oppilaat	+130 000	+130 000
Kuljetuskustannukset	+3 500 – +7 000	+3 500 – +7 000
Yhteensä	**+673 500 – +857 000**	**+233 500 – +477 000**
Palveluverkkoratkaisu: Kypärämäen päiväkodin vuokra	-260 000	-260 000
Yliopiston/Normaali-koulun kustannus	+100 000/ vuosi. Lisäksi kertaluonteisesti saamatta jää 1,5 v kkk / oppilas yhteensä +1 800 000 kuuden ensimmäisen vuoden aikana.	+300 000/ vuosi. Kertaluonteisesti saamatta jää +1 000 000, koska yläkoulun kotikuntakorvaukset pienenevät samalla viipeellä kuin alakoulun korvaukset suurenevat.

JYVÄSKYLÄ

LIITEAINEISTO: AIEMPIA VAIHTOEHTOJA

SELVITYSTYÖN AIKANA ESILLE NOUSSEITA VAIHTOEHTOJA, JOTKA EIVÄT OSOITTAUTUNEET TOTEUTTAMISKELPOISIKSI 1/3

- Nykytilanteeseen (tilaverkko, painotetun opetuksen sijoittuminen) **ei tehdä mitään muutoksia, mutta Normaalikoulun oppilaaksiottoa kasvatetaan 80 oppilaaseen** (0-vaihtoehto).
  - Lasten määrän vaihdellessa vuositasolla paljon oppilaaksiotosta tulisi kaupungin näkökulmasta vaikeasti ennakoitavaa ja hallittavaa. Kaupungin koulujen oppilasmäärä vaihtelisi vuosittain suuresti, jolloin opetuksen kustannukset nousevat eikä kaupungilla ole keinoja tarkoitusmukaisuusperiaatteen käyttöön oppilaaksiotossa. Tämä johtaisi myös siihen, että Normaalikoulun tarvitsema oppilasmäärä katetaan nykyistäkin laajemmalta alueelta, jolloin yhä useampi keskustan alueella asuva lapsi ei olisi enää maantieteellisessä lähikoulussaan.
  - Osa Kortepohjan ja Puistokadun päiväkotikoulujen alueiden oppilaista menisi jatkossa Normaalikouluun, mutta määrät olisivat vuositasolla vaikeasti ennakoitavissa eikä ratkaisu helpottaisi Kortepohjan ja Puistokadun päiväkotikoulujen tilahaasteita pysyvästi.

- **Normaalikoulu ottaa tarvitsemansa määrän oppilaita hakumenettelyllä kuten yksityiskoulut.** Ratkaisu johtaisi koulusegregaation syventymiseen. Kaupungin näkökulmasta oppilaaksiotosta tulisi 0-vaihtoehtoon nähden entistä ennakoimattomampaa.

JYVÄSKYLÄ

SELVITYSTYÖN AIKANA ESILLE NOUSSEITA VAIHTOEHTOJA, JOTKA EIVÄT OSOITTAUTUNEET TOTEUTTAMISKELPOISIKSI 2/3

- **Kokonaisesta koulukiinteistöstä luopuminen osana Jyväskylän kaupungin talouden sopeuttamispaineita** (Puistokadun päiväkotikoulu tai Kilpisen yhtenäiskoulu) siten, että alueen oppilaat siirtyisivät Normaalikouluun.
  - Puistokadun päiväkotikoulu toimii myös varhaiskasvatuskäytössä, joten kiinteistöstä ei voida luopua. Puistokadun päiväkotikoulu on myös keskustan ainut kaupungin alakoulu. Rakennus on suojeltu ja ratkaisu edellyttäisi merkittäviä muutostöitä ja kustannuksia, jos kiinteistö osoitettaisiin jatkossa kokonaan pelkästään varhaiskasvatuskäyttöön.
  - Ilman Kilpisen yhtenäiskoulua yläkoululaiset eivät mahdu alueen muihin yläkouluihin. 1.-4. -luokista luopuminen Kilpisestä on mahdollista siten, että oppilaat ohjautuisivat jatkossa pääosin Normaalikouluun.
- **Normaalikoulun toimintojen siirtyminen kokonaan pois keskustasta** toiselle alueelle johonkin kaupungin nykyiseen koulukiinteistöön, esim. Kuokkalan yhtenäiskouluun.
  - Keskustan koulujen tilakapasiteetti riittämätön, mikäli keskustasta poistuu yksi kokonainen koulu.
  - Normaalikoulun näkökulmasta muutos olisi suuri ja se edellyttäisi hyvin hallittua muutosta, jotta opettajankoulutus ja perusopetus eivät vaarantuisi. Tarvittaisiin laadukas ja kustannustehokas siirtymäajan toimintamalli nykyisten oppilaiden ja henkilöstön osalta. Etäisyys yliopiston opettajankoulutusta järjestäviin laitoksiin kasvaisi, mikä hankaloittaa opettajaopiskelijoiden ja yhteistyötä tekevän henkilöstön arkea pidentyneinä kulkumatkoina ja –aikoina. Sijainti ei ole lukion kannalta välttämättä toimiva ja voi vaikuttaa sen vetovoimaan. Lisäksi Normaalikoulun nykyisen kiinteistön mielekäs käyttö olisi selvitettävä.

JYVÄSKYLÄ

SELVITYSTYÖN AIKANA ESILLE NOUSSEITA VAIHTOEHTOJA, JOTKA EIVÄT OSOITTAUTUNEET TOTEUTTAMISKELPOISIKSI 3/3

- Lisäksi vaikutusten arvioinnin jälkeen tarkasteltiin vaihtoehtoa, jossa Kortepohjan koulu muutettaisiin 1-4 –luokkien kouluksi ja **Kortepohjan 5. luokkalaiset (ml. laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus) siirtyisivät Normaalikouluun.**
  - Jotta siirtymiä Normaalikouluun ei tapahtuisi kaupungin kouluista sekä 5. että 7. luokalle, myös Puistokoulu ja Lohikosken koulu olisi pitänyt muuttaa 1.–4. luokkien kouluiksi sekä Viitaniemen koulu 5.–9. luokkien kouluksi. Tässä mallissa kaikki Puistokoulun ja Lohikosken alueen 5.–9. luokkalaiset eivät kuitenkaan olisi mahtuneet Viitaniemen kouluun.

JYVÄSKYLÄ

LIITEAINEISTO:
Täydennyksiä sivistyslautakunnalle 10/2026

LÄNTISEN JYVÄSKYLÄN KOULUVERKKORATKAISU EI SISÄLLÄ MUUTOKSIA VAATIVAN JA YKSILÖLLISEN TUEN OPETUKSEEN

Tuen oppilaiden tilannetta on käsitelty selvityksen sivuilla 12-13 sekä opetuksen järjestämisen näkökulmaa sivuilla 15-17 sekä esitetyssä ratkaisuvaihtoehdossa sivuilla 23-24.

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa käsitellään tukea tarvitsevien lasten yhdenvertaista asemaa, yksilöllisten tarpeiden huomioimista sekä tuen, opetuksen ja koulupolun jatkuvuutta. Lisäksi tarkastellaan hyvinvointia, kuulemista, seurantaa ja vuosiluokkarakenteen mahdollisia vaikutuksia erityisopetuksen henkilöstöön (sivut 8, 11–19 ja 39). Erityisryhmien määrät, tilaratkaisut ja tuleva sijoittuminen eivät sisälly arviointiin

Mitä nyt esitetty kouluverkkoratkaisu tarkoittaa?

- Kypärämäen koulussa toimii nykyisin neljä ja Keltinmäen koulussa kolme vaativan ja yksilöllisen tuen opetusryhmää.
- **Vaativan ja yksilöllisen tuen opetusta järjestetään jatkossakin molemmissa kouluissa. Läntisen Jyväskylän kouluverkkoratkaisussa ei esitetä muutoksia näiden ryhmien toimintaan.**
- Keltinmäen koulussa tehtiin kesällä 2026 kunnossapitotöiden yhteydessä tilamuutoksia, jotka tukevat vaativaa ja yksilöllistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämistä. Muutokset mahdollistavat ryhmille tarvittavan rauhallisen oppimisympäristön sekä oppilaiden tarkoituksenmukaisen osallistumisen ja integraation yleisopetukseen.

JYVÄSKYLÄ

VAATIVAN JA YKSILÖLLISEN TUEN PALVELUJA TARKASTELLAAN KAUPUNKITASOISESTI

- **Mitä tarkastellaan**
  - Vaativan ja yksilöllisen tuen palveluJen järjestämisen tueksi arvioidaan pitkän aikavälin oppilasmääriä, tuen tarpeita, ryhmäkapasiteettia ja ryhmien tarkoituksenmukaista sijoittumista eri kouluihin. Tarkastelua tehdään sekä vuositasolla että keskipitkällä aikavälillä muuttuvien palvelutarpeiden tunnistamiseksi ja niihin varautumiseksi.
  - **Mahdolliset tulevat ratkaisut perustuvat oppilaiden tuen tarpeisiin koko kaupungin tasolla, eivät tähän läntisen alueen kouluverkkoratkaisuun.**
- **Suunnittelun lähtökohdat**
  - Keskustan ja läntisen alueen palveluverkossa on tunnistettu tarve turvata riittävä vaativan ja yksilöllisen tuen ryhmäkapasiteetti myös tulevaisuudessa.
  - Vaativaa ja yksilöllistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä ja tuen tarpeet vaihtelevat ikäluokittain. Esimerkiksi 5.–6. vuosiluokilla joidenkin oppilaiden tuen tarve voi lisääntyä ja vaatia yksilöllisempää ohjausta ja eriyttämistä, kun taas osa oppilaista pystyy yläkouluiässä siirtymään yleisopetukseen. Samalla nykyisissä ryhmissä tapahtuu luonnollista vaihtuvuutta oppilaiden siirtyessä seuraaville kouluasteille. Tällä hetkellä esimerkiksi autismiopetuksesta on siirtymässä eteenpäin tavallista suurempia oppilasikäluokkia.
  - **Ryhmien määrä ja sijoittuminen perustuvat ensisijaisesti oppilaiden tuen tarpeisiin ja toiminnallisiin tarpeisiin, eivät yksittäisiin tilaratkaisuihin.**
  - Suunnittelun keskeisenä periaatteena on lapsi- ja oppilaslähtöisyys, jossa huomioidaan yksittäisen oppilaan tuen tarve, koulupolun jatkuvuus sekä koko kaupungin palveluverkon tarkoituksenmukainen toimivuus. Tavoitteena on ensisijaisesti välttää tarpeettomia oppilaiden siirtymiä. Mikäli siirtymiä tarvitaan, ne pyritään ennakoimaan hyvissä ajoin ja toteuttamaan siten, että oppilaan koulupolku säilyy mahdollisimman vakaana ja turvallisena.

JYVÄSKYLÄ

KELTINMÄEN KOULUN TILOJEN KÄYTTÖÄ KEHITETÄÄN MUUTTUVIEN TARPEIDEN MUKAAN

Oppilasennusteita ja tilanäkökulmaa on käsitelty tarkemmin selvityksen sivuilla 6-9 sekä 15-17.
Vaikutusten ennakkoarvioinnissa tarkastellaan Keltinmäen muuttamista 1.–4.-luokkien kouluksi sekä siihen liittyvää siirtymistä Kilpiseen 5. luokalta alkaen. Arviointi käsittelee yhdenvertaisuutta, lapsen etua, koulupolun jatkuvuutta, turvallisia siirtymiä, hyvinvointia, kuulemista sekä koulumatka- ja saavutettavuusvaikutuksia (sivut 11–19, 21, 24–25 ja 34).
Vapautuvien tilojen jatkokäyttöä ei arvioida.

- Keltinmäen koulun oppilasmäärä on jo vähentynyt ja koulun tilojen tulevaa käyttöä on tutkittu osana palveluverkon kokonaisuuden tarkastelua.
- Vaativaa ja yksilöllistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämisen osalta tilatarpeiden kokonaisuutta on tarkasteltu raportin sivuilla 31-32. Suunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota oppilaiden yksilöllisiin ja toiminnallisiin tilatarpeisiin sekä siihen, että tilat tukevat opetuksen tarkoituksenmukaista järjestämistä.
- Vaativan ja yksilöllisen tuen ryhmien tarkempaa sijoittumista tarkastellaan vuosittain ja keskipitkän aikavälin tarpeita ennakoiden (kts. raportin sivu 32). Tässä vaiheessa arvion mukaan ryhmien määrä Keltinmäen koulussa ei muuttuisi merkittävästi nykyisestään.
- Keltinmäen koulun tilojen tulevaa käyttöä on tarkasteltu myös esiopetuksen, kirjaston ja kansalaisopiston toimintojen näkökulmasta. Näiden toimintojen sijoittuminen Keltinmäen koulun tiloihin on yksi vaihtoehto. Tavoitteena on löytää tiloille tarkoituksenmukainen ja muuttuvia palvelutarpeita vastaava käyttö.

JYVÄSKYLÄ

KILPISEN PIENI OPPILASPOHJA VAIKEUTTAA OPETUKSEN JÄRJESTÄMISEN TALOUDELLISTA SUUNNITTELUA JA ENNAKOINTIA

Oppilasennusteita on käsitelty tarkemmin selvityksen sivuilla 6-9 sekä mm. opetuksen järjestämisen näkökulmaa sivuilla 15-17.

- Kilpisen alakoulussa on lokakuussa 2026 oppilaita seuraavasti: 1. lk 13, 2lk. 19, 3. lk 19, 4. lk, 19, 5. lk 26 ja 6. lk 26
- Kevään 2026 oppilaaksiotossa Kilpisen osoitettiin osoitteen mukaiseksi lähikouluksi yhteensä 24 koulutulokkaalle. Oppilaita aloitti syksyllä 2026 yhteensä 12, sillä oppilaita hakeutui toissijaisena Normaalikouluun. Tämä kuvastaa opetuksen järjestämisen resurssoinnin hankaluutta ja ennakoimattomuutta, koska Kilpisen alakoulu on vain 1-sarjainen ja alueen oppilaspohja on suhteellisen pieni.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus saada tarvitsemansa oppimisen ja koulunkäynnin tuki. Tuen järjestäminen edellyttää asianmukaisia henkilöstö- ja tilaresursseja. Mikäli oppilas tarvitsee oppilaskohtaista tukea yli puolessa oppiaineen oppitunneissa, tuki järjestetään pienryhmässä erityisopettajan tai erityisluokanopettajan johdolla.
- Opetuksen järjestämisen näkökulmasta pienryhmien muodostaminen edellyttää riittävää määrää samankaltaista tukea tarvitsevia oppilaita. Jos tuen tarve kohdistuu yksittäisiin oppilaisiin hajautuneesti eri kouluihin, opetuksen järjestäminen omissa pienryhmissä voi muodostua resurssien käytön kannalta epätarkoituksenmukaiseksi. Tällöin tarkoituksenmukaisena ratkaisuna voi olla tuen keskittäminen sellaiseen kouluun, jossa on riittävä oppilaspohja ja valmiit erityisen tuen rakenteet laadukkaan opetuksen järjestämiseksi.

JYVÄSKYLÄ

VOISIVATKO SEKÄ MUSIIKKILUOKAT ETTÄ LAAJAMITTAINEN KAKSIKIELINEN ENGLANNINKIELINEN OPETUS SIJOITTUA NORMAALIKOULUUN? 1/2

Väestöennusteita ja oppilaaksioton haasteita on kuvattu tarkemmin selvityksen sivuilla 6-11 ja 16-18.

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa laajamittaisen kaksikielisen englanninkielisen opetuksen ja musiikkiluokkien sijoittamista Normaalikouluun tarkastellaan erillisinä vaihtoehtoina. Arviointi käsittelee yhdenvertaisuutta, lapsen etua, koulupolun jatkuvuutta, saavutettavuutta, hyvinvointia, kuulemista ja seurantaa (sivut 11–19). Toimintojen samanaikaista sijoittamista ei arvioida.

Tarkastelun perusteella: Musiikkiluokkien ja laajamittaisen kaksikielisen englanninkielisen opetuksen sijoittamista samaan aikaan Normaalikouluun ei voida pitää toteuttamiskelpoisena ratkaisuna.

Molemmat voisivat teoriassa sijoittua Normaalikouluun, mutta **kaikki alla olevat ratkaisut edellyttävät rakenteellisia muutoksia kaupungin kouluverkkoon.** Oppilaspohjan riittävyyden vuoksi tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, ettei Kilpisessä voisi aloittaa enää uusia 1. luokkia, jotta oppilaaksiotto olisi kaupungin näkökulmasta vakaata ja ennakoitavaa.

Eri vaihtoehdot musiikkiluokkien siirtämiselle laajamittaisen kaksikielisen englanninkielisen opetuksen lisäksi Normaalikouluun ja niiden vaikutukset:

a) Musiikkiluokka alkaa 1. luokalta

- Normaalikoulu olisi nelisarjainen (2 yleisopetuksen ryhmää + musiikkiluokka + englanninkielinen ryhmä).
- Musiikki- ja englanninkielinen opetus perustuvat hakumenettelyyn. On todennäköistä, että merkittävä osa oppilaista hakeutuisi ryhmiin keskustan alueelta.
- Normaalikoulun ja Kilpisen alueiden yhteenlaskettu oppilaspohja riittää ennusteiden perusteella jatkossa pääsääntöisesti vain noin 3 opetusryhmään vuosiluokkaa kohden (huomioiden että osa keskustan alueen oppilaista Kristilliseen kouluun tai Steineriin).

JYVÄSKYLÄ

VOISIVATKO SEKÄ MUSIIKKILUOKAT ETTÄ LAAJAMITTAINEN KAKSIKIELINEN ENGLANNINKIELINEN OPETUS SIJOITTUA NORMAALIKOULUUN? 1/2

b) Musiikkiluokka alkaa 3. luokalta

- Vuosiluokilla 1-2 Normaalikoulu olisi 3-sarjainen (2 yleisopetuksen ryhmää + englanninkielinen ryhmä)
- Vuosiluokilla 3-6 Normaalikoulu olisi 4-sarjainen (2 yleisopetuksen ryhmää + musiikkiluokka + englanninkielinen ryhmä)
- Tämä vastaa Normaalikoulun vähimmäistarvetta oppilasmäärän näkökulmasta.
- Musiikkiluokka ei toisi alueelle riittävästi uutta oppilaspohjaa, sillä suuri osa oppilaista olisi joko jo valmiiksi Normaalikoulun oppilaita tai hakeutuisi keskustan alueelta. Oppilaiden siirtyessä musiikkiluokalle vapautuisi paikkoja yleisopetuksen ryhmistä, jotka olisi täytettävä täydennyshaulla riittävän oppilasmäärän turvaamiseksi.
- Vapautuville paikoille voisi hakeutua myös Kilpisen alueen oppilaita kesken koulupolun, mikä heikentäisi edelleen Kilpisen alakoulun oppilaspohjaa, mikä ei ole resurssoinnin näkökulmasta perusteltua.

c) Musiikkiluokka alkaa 4. tai 5. luokalta

- Vuosiluokilla 1-3/4 Normaalikoulu olisi 4-sarjainen (3 yleisopetuksen ryhmää + englanninkielinen ryhmä).
- Vuosiluokilla 4/5-6 Normaalikoulu olisi 5-sarjainen (3 yleisopetuksen ryhmää + musiikkiluokka + englanninkielinen ryhmä)
- Normaalikoulun ja Kilpisen alueiden yhteenlaskettu oppilaspohja riittää ennusteiden perusteella luontevasti pääsääntöisesti noin 3 opetusryhmään vuosiluokkaa kohden (huomioiden että osa keskustan alueen oppilaista Kristilliseen kouluun tai Steineriin), eli 4-sarjainen Normaalikoulu + 1-sarjainen Kilpinen 1.luokalta alkaen ei ole käytännössä oppilasmäärän osalta mahdollinen.

JYVÄSKYLÄ

5.-9. LUOKKIEN YHTENÄISKOULU TUKEE OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ JA OPPIMISEN TUKEA

Oppilasennusteita on käsitelty tarkemmin selvityksen sivuilla 7-9, tuen oppilaista ja sosioekonomista rakennetta sivuilla12-13 sekä selvityksen reunaehtoja, lapsimäärän vähentymistä, opetuksen järjestämistä ja tilanäkökulmaa on käsitelty sivuilla 15-17.

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa tarkastellaan 1.–4.- ja 5.–9.-vuosiluokkarakenteen lapsivaikutuksia. Arvioinnissa käsitellään lapsen etua, yhdenvertaisuutta, koulupolun jatkuvuutta, turvallisia siirtymiä, hyvinvointia, kuulemista ja seurantaa (sivut 8 ja 11–19). Lisäksi tarkastellaan vuosiluokkarakenteen henkilöstövaikutuksia (sivu 39). Tutkimuksesta ei löytynyt suoraa vertailevaa näyttöä siitä, että siirtyminen 5. tai 7. luokalla olisi toista vaihtoehtoa parempi.

Miksi yhtenäiskoulumalli on opetuksen järjestämisen näkökulmasta toimiva ratkaisu?

- Opetuksen järjestämisen muutos haastaa aineopetusjärjestelmää valtakunnallisesti. Aiemmin opetusta järjestettiin enemmän yläkoulu- lukio -kokonaisuudessa. Tässä järjestämisen tavassa aineopettajien tunteja kertyi kummastakin. Esimerkiksi musiikkia ja kuvataidetta opiskellaan pakollisena vain seitsemännellä vuosiluokalla.
- Yhtenäiskoulumallissa aineopettajien osaamista voidaan hyödyntää myös vanhempien alakoululaisten opetuksessa. Lisäksi koulun arkeen saadaan riittävästi pysyviä opettajia, mikä on tärkeää oppilaiden turvallisuuden, koulun toimivuuden (mm. luokanvalvonta, välituntivalvonnat) ja yhteisöllisyyden kannalta. Pysyvä henkilöstö mahdollistaa myös koulun arjen ja kehittämistyön pitkäjänteisen toteuttamisen.
- Yhtenäiskoulumalli tukee myös oppimisen tuen tarkoituksenmukaista järjestämistä ja mahdollistaa tukea tarvitsevien oppilaiden ryhmittelyn joustavasti.

JYVÄSKYLÄ

OPETUSHARJOITTELUIDEN LISÄÄMINEN KAUPUNGIN KOULUISSA EDELLYTTÄÄ ERILLISTÄ JATKOVALMISTELUA

- Opetusharjoittelua toteutetaan jo nykyisin Normaalikoulun lisäksi kaupungin kouluissa ja muissa koulutusalan toimintaympäristöissä. Luokanopettajakoulutuksessa osa harjoitteluista ja opintojaksoihin liittyvästä kenttätyöskentelystä toteutuu kaupungin kouluissa, mutta käytännöt ja harjoittelupaikkojen saatavuus vaihtelevat. Erityisopettajakoulutuksessa yhtä harjoittelua lukuun ottamatta harjoittelut toteutetaan kaupungin kouluissa. Aineenopettajakoulutuksessa kaupungin ja Gradian kouluja hyödynnetään muun muassa kielten, suomi toisena kielenä -opintojen, musiikin ja liikunnan harjoitteluissa. Liikunnassa noin puolet harjoittelusta toteutuu Normaalikoulun ulkopuolella.

- Nykyisestä yhteistyöstä on siten jo kokemusta, mutta harjoittelun laajempi ja suunnitelmallisempi toteuttaminen kaupungin kouluissa edellyttää yhteisesti sovittua toimintamallia. Aiemmissa toteutuksissa on havaittu myös harjoittelun ohjauksen ja laadun vaihtelua eri harjoittelupaikkojen välillä. Mikäli harjoittelua lisätään, on tarpeen varmistaa ohjaavien opettajien koulutus, harjoittelun tavoitteiden toteutuminen sekä riittävän yhdenmukainen ohjauksen laatu eri kouluissa.

- Selvitystyön aikana on tarkasteltu mahdollisuuksia lisätä opetusharjoitteluiden toteuttamista kaupungin omissa kouluissa. Selvityksen perusteella aineenopettaja- ja luokanopettajaopintoihin liittyvä opetusharjoitteluiden toteuttaminen nykyistä laajemmin kaupungin kouluissa on mahdollista, mikäli yksityiskohtaisemmassa valmistelussa yhteisesti tunnistetaan niiden tarve sekä varmistetaan laadukas toteuttaminen. Tässä vaiheessa ei siis ole vielä ratkaistu, kuinka laajasti harjoittelua lisättäisiin, mihin kouluihin sitä kohdennettaisiin tai millä tavoin se toteutettaisiin käytännössä. Näiden kysymysten tarkempi valmistelu edellyttää Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän normaalikoulun ja Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen yhteistä jatkovalmistelua.

- Mikäli sivistyslautakunta hyväksyy päätösehdotuksen, muutosten toimeenpano käynnistyisi vaiheittain 1.8.2028 alkaen. Ennen tätä tulee tehdä laaja selvitystyö. Se käsittää opetusharjoitteluiden pedagogisten tavoitteiden määrittelyn, harjoittelijamäärien arvion, harjoitteluiden käytännön organisoinnin, johtamisen ja laadun varmistuksen, harjoitteluita toteuttavat koulut ja niissä toimivien ohjaavien opettajien määrän sekä heidän koulutustarpeensa. Selvityksessä määritellään myös harjoitteluiden resursointi ja kustannusvaikutus eri tahoille. Lisäksi on arvioitava harjoittelun vaikutukset koulujen työjärjestyksiin, henkilöstöresursseihin ja koulun arjen toimintaan. Erityisesti luokanopettajakoulutuksen osalta valmistelussa tulee täsmentää harjoitteluiden pedagogiset tavoitteet, opintopistemäärät, sisällöt, ohjausvastuut sekä kustannusvaikutukset yhdessä opettajankoulutuslaitoksen kanssa.

- Jatkovalmistelun tavoitteena olisi laatia vuosien 2027–2028 aikana kaupungin ja yliopiston yhteinen suunnitelma opetusharjoitteluiden kehittämisestä. Suunnitelmassa täsmennettäisiin harjoitteluiden laajuus (opintopisteet) ja ajoitus, kohdekoulut, ohjaavien opettajien koulutus, resursointi sekä tarpeet ja mahdollisuudet lisätä harjoittelua kaupungin kouluissa sekä aineenopettaja- ja luokanopettajakoulutuksen osalta. Tavoitteena on, että opetusharjoittelua koskevat ratkaisut ovat tehtyinä ja käytännön toteutus suunniteltuna ennen palveluverkkoa koskevien muutosten voimaantuloa 1.8.2028.

JYVÄSKYLÄ

Viestintä-, kuulemis- ja palautetoimet valmistelun aikana vuonna 2025

Valmisteluun liittyviin julkisiin tietoihin ja aineistoihin voi tutustua palveluverkkosivulla.: https://www.jyvaskyla.fi/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen-ja-perusopetuksen-palveluverkko

Ajankohta ja toimi	Kohderyhmä	Viestintä ja toteutus	Tuotos ja yhteys valmisteluun
27.8.2025 Henkilöstöinfo ja **2.–17.9.2025** henkilöstökysely	Viiden kaupungin koulun ja Normaalikoulun henkilöstö	Henkilöstöinfo ja sähköinen kysely	Henkilöstöinfossa esiin nousseet huomiot ja kyselyn 66 vastausta vaikutusten arvioinnin aineistoon
Syyskuusta 2025 alkaen Valmistelun palveluverkkosivu	Kuntalaiset, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajat sekä alueiden asukkaat	Julkinen palveluverkkosivu valmistelun jatkuvana tiedotus- ja osallistumiskanavana	Taustatiedot ja tilaisuuksien aineistot julkisesti saataville sekä ohjaus kyselyihin ja muihin osallistumiskanaviin
23.9.2025 Viestintä tulevista osallistumismahdollisuuksista	Huoltajat, alueiden asukkaat, muut kuntalaiset ja media	Wilma-viesti viiden koulun huoltajille, tieto Normaalikoululle, sisäinen viestintä, mediatiedote sekä kohdennettu lisäviestintä englanninkielisen opetuksen huoltajille ja varhaiskasvatuksen esihenkilöille	Tieto valmistelusta ja osallistumismahdollisuuksista eri kohderyhmille; ohjaus 2.10. järjestettyyn keskustelutilaisuuteen, palveluverkkosivulle ja 3.–10.10. toteutettuun sähköiseen kyselyyn
2.10.2025 Huoltaja- ja keskustelutilaisuus	Huoltajat, alueiden asukkaat ja muut asiasta kiinnostuneet	Lähitilaisuus Kortetalolla; yhteinen esittely sekä suomen- ja englanninkielinen työskentely teemapöydissä	Teemapöytien muistiinpanot ja osallistujien näkemykset vaikutusten arvioinnin aineistoon
3.–10.10.2025 Avoin sähköinen kysely	Huoltajat ja alueiden asukkaat, mukaan lukien alle kouluikäisten lasten huoltajat, sekä lapset ja nuoret	Suomen- ja englanninkielinen sähköinen kysely; kyselylinkki palveluverkkosivulla	189 kyselyvastausta vaikutusten arvioinnin aineistoon
3.–9.10.2025 Oppilaskuntien hallitusten kuulemiskierros	Viiden koulun oppilaskuntien hallitukset	Kouluissa toteutetut oppilaskuntien hallitusten kuulemiset	Oppilaskuntien hallitusten näkemyksiä koulunkäyntiin, koulumatkoihin ja lasten arkeen kohdistuvista vaikutuksista vaikutusten arvioinnin aineistoon
Lokakuu 2025 Viestintä lapsivaikutusten arvioinnin käynnistymisestä	Kuntalaiset, henkilöstö ja media	Palveluverkkosivu, sisäinen viestintä ja mediatiedote	Tieto lapsivaikutusten arvioinnin käynnistymisestä ja roolista valmistelussa julkisesti saataville
19.11.2025 Puistokadun henkilöstöinfo **19.11.–3.12.2025** Täydentävä henkilöstökysely	Puistokadun päiväkotikoulun perusopetuksen henkilöstö	Henkilöstötilaisuus ja täydentävä sähköinen kysely	Henkilöstötilaisuudessa esiin nousseet huomiot ja kyselyn seitsemän vastausta vaikutusten arvioinnin aineistoon

Viestintä-, kuulemis- ja palautetoimet valmistelun aikana vuonna 2026

Ajankohta ja toimi	Kohderyhmä	Viestintä ja toteutus	Tuotos ja yhteys valmisteluun
Tammikuu 2026 Viestintä tulevista info- ja kuulemistilaisuuksista	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajat, alueiden asukkaat, muut asiasta kiinnostuneet ja media	Edlevo- ja Wilma-viestit, palveluverkkosivu, sisäinen viestintä ja mediatiedote	Tieto 4.–5.2.2026 järjestetyistä tilaisuuksista eri kohderyhmille sekä ohjaus osallistumaan ja jättämään kirjallista palautetta
4.–5.2.2026 Infotilaisuudet ja asukaskuulemiset	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen huoltajat, alueiden asukkaat ja muut asiasta kiinnostuneet	Tilaisuudet Kortetalolla ja Kypärämäen koululla; 4.2. tilaisuuden esitys myös etäyhteydellä, keskustelu paikan päällä ja mahdollisuus tulkkaukseen	Tilaisuuksien muistiinpanot sekä niiden jälkeen kirjaamoon toimitetut kannanotot ja kuntalaisaloitteet vaikutusten arvioinnin aineistoon
Syyskuu 2026 Päätösesityksestä viestiminen ja palautemahdollisuus	Kuntalaiset, muut asiasta kiinnostuneet ja media	Päätösesityksen tiedot palveluverkkosivulla, mediatiedote sekä mahdollisuus toimittaa palautetta kirjaamoon ennen lautakuntakäsittelyä	Kirjaamoon saapuneet näkemykset lautakuntakäsittelyn ja jatkovalmistelun tietoon

Päätösesityksen jälkeen toteutetut täydentävät toimet

Ajankohta ja toimi	Kohderyhmä	Viestintä ja toteutus	Tuotos ja yhteys valmisteluun
19.10.–1.11.2026 Varhaiskasvatuksen huoltajakysely	Alueen varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajat sekä muut perheet, joiden lapsi on aloittamassa koulun tarkastelualueella	Sähköinen kysely; tiedotus kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen sisäisissä kanavissa, huoltajille lähetetyllä Edlevo-viestillä, mediatiedotteella ja palveluverkkosivulla	Tulevien koululaisten perheiden näkemyksiä kouluverkosta ja sen mahdollisista vaikutuksista päätöksenteon tueksi ja jatkovalmistelun aineistoon
20.–27.10.2026 Rehtorikysely	Yhtenäiskoulujen ja 5.–9.-luokkien koulujen rehtorit	Rehtoreille kohdennettu sähköinen kysely	Tietoa koulujen rakenteista ja toimintatavoista sekä 5.–6.-luokkalaisten arjesta päätöksenteon tueksi ja jatkovalmistelun aineistoon
21.10.2026 Lasten parlamentin kuuleminen	Lasten parlamentin edustajat	Lasten parlamentin tilaisuudessa toteutetut pienryhmäkeskustelut	Muistio lasten näkemyksistä koulumatkoista, koulunkäynnin arjesta ja muutosten mahdollisista vaikutuksista päätöksenteon tueksi ja jatkovalmistelun aineistoon
22.10.2026 Vammaisneuvoston kuuleminen	Vammaisneuvosto	Valmistelun esittely ja mahdollisuus jättää lausunto.	Vammaisneuvoston näkemyksiä vaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista päätöksenteon tueksi ja jatkovalmistelun aineistoon
27.10.2026 Nuorisovaltuuston kuuleminen	Nuorisovaltuusto	Valmistelun esittely ja mahdollisuus jättää lausunto.	Nuorisovaltuuston näkemyksiä vaihtoehtojen vaikutuksista nuorten arkeen päätöksenteon tueksi ja jatkovalmistelun aineistoon

Tulevien koululaisten huoltajien näkemykset

Keskustan ja läntisen alueen kouluverkko

Varhaiskasvatuksen huoltajille suunnatun täydentävän tiedonkeruun tulokset

Sivistyslautakunnan päätöksenteon tueksi
Marraskuu 2026

Miksi tiedonkeruu toteutettiin?

- Valmistelun aikana on järjestetty kuulemisia ja osallistumismahdollisuuksia eri kohderyhmille.
- Varhaiskasvatuksen huoltajilla on ollut mahdollisuus osallistua avoimiin kuulemisiin ja antaa palautetta.
- Valmistelun yhteydessä saatiin kuitenkin palautetta siitä, ettei vuoden 2025 sähköistä kyselyä välitetty Edlevo-viestinä varhaiskasvatuksessa olevien lasten huoltajille.
- Tämän vuoksi toteutettiin täydentävä tiedonkeruu, jonka tulokset koottiin sivistyslautakunnan päätöksenteon tueksi.
- Jos päätös johtaa muutoksiin, aineistoa voidaan hyödyntää myös jatkosuunnittelussa ja toimeenpanossa.

Aineisto, kohderyhmä ja tulkinnan rajat

256

valmista vastausta

Ei keskeneräisiä vastauksia.

252

suomeksi

Englanniksi 4 vastausta.

19.10.–1.11.2026

vastausaika

202

avointen vastausten enimmäismäärä

Ensimmäiseen avoimeen kysymykseen.

Kohderyhmä ja jakelu

- Palveluverkkotarkastelun vaikutusalueella sijaitsevien varhaiskasvatusyksiköiden huoltajat.
- Muut huoltajat, joiden lapsen tuleva koulupolku todennäköisesti sijoittuu keskustan tai läntiselle alueelle.
- Kohdennettu Edlevo-viestintä ja julkinen kyselylinkki palveluverkkosivulla.

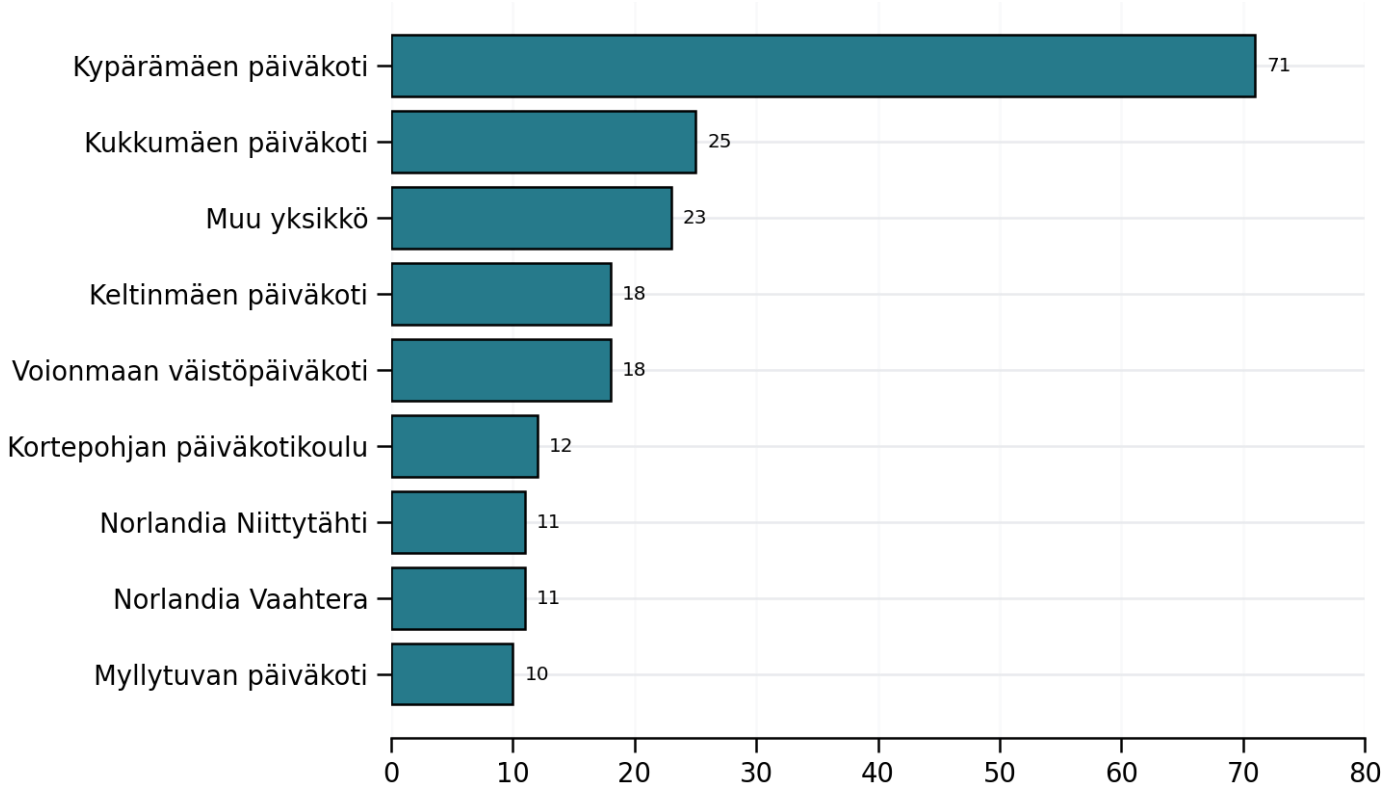
Aineiston tulkinnassa huomioitavaa

- Tulokset kuvaavat kyselyyn vastanneiden huoltajien näkemyksiä.
- Vastaajia ei valittu satunnaisesti, joten tuloksia ei voida yleistää kaikkiin alueen huoltajiin.
- Kaikki vastaajat eivät vastanneet kaikkiin avoimiin kysymyksiin.
- Yksi vastaus saattoi sisältää useita teemoja.
- Vastaajajoukko voi painottua huoltajiin, jotka kokevat asian omakohtaisesti tärkeäksi.

JYVÄSKYLÄ

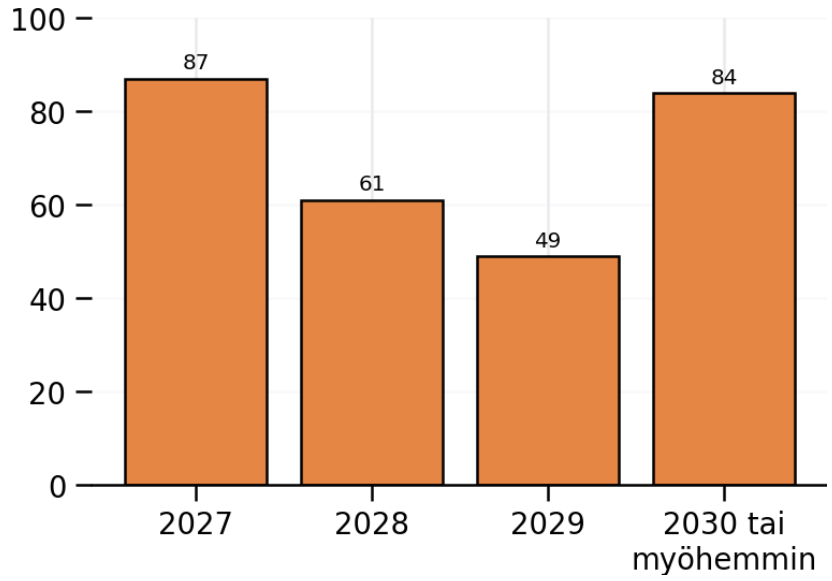
Vastausten kattavuus

Kuvaajassa esitetään useimmin vastauksissa ilmoitetut varhaiskasvatusyksiköt. Eniten yksikkömerkintöjä oli Kypärämäen päiväkodista. “Muu yksikkö” sisältää 23 vastausta, joissa yksikkö ilmoitettiin avoimessa ”Muu, mikä?” -kentässä. Vastausten määrä vaihteli yksiköittäin, mikä vaikuttaa siihen, kuinka vahvasti eri alueiden näkökulmat näkyvät kokonaisaineistossa.

Vastauksissa ilmoitetut koulunaloitusvuodet

Vastaajien määrä: 256, valittujen vastausten lukumäärä: 281

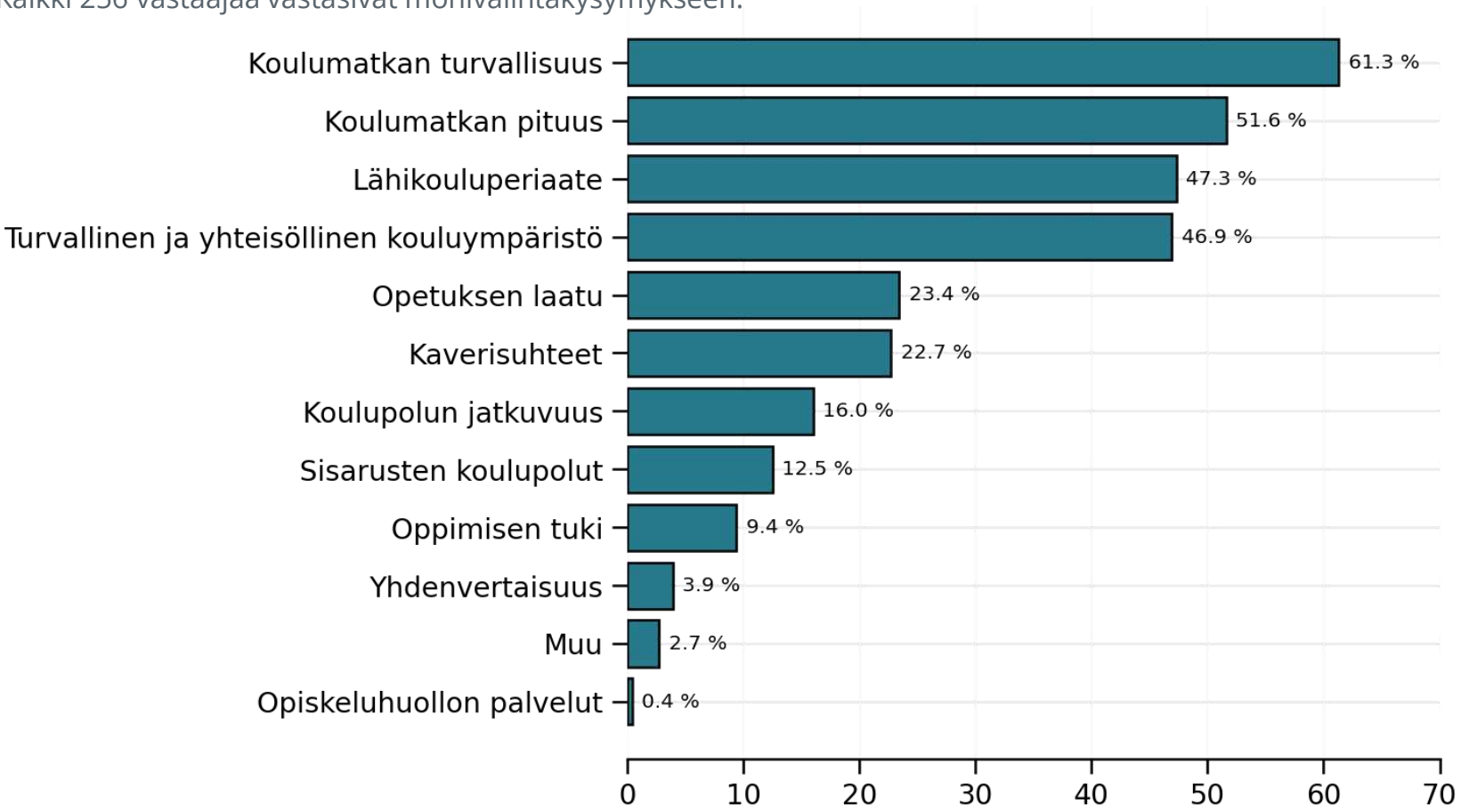

Yksi vastaus saattoi koskea useampaa lasta tai sisältää useamman yksikön. Luvut eivät ole vastaajien prosenttijakaumia.
Avoimissa vastauksissa saman yksikön nimi saattoi esiintyä eri kirjoitusasuissa.

JYVÄSKYLÄ

Koulumatka, lähikoulu ja turvallinen kouluympäristö nousivat tärkeimmiksi

Kaikki 256 vastaajaa vastasivat monivalintakysymykseen.

Selkeä kärki

61,3 %

koulumatkan turvallisuus

Neljä yleisimmin valittua asiaa

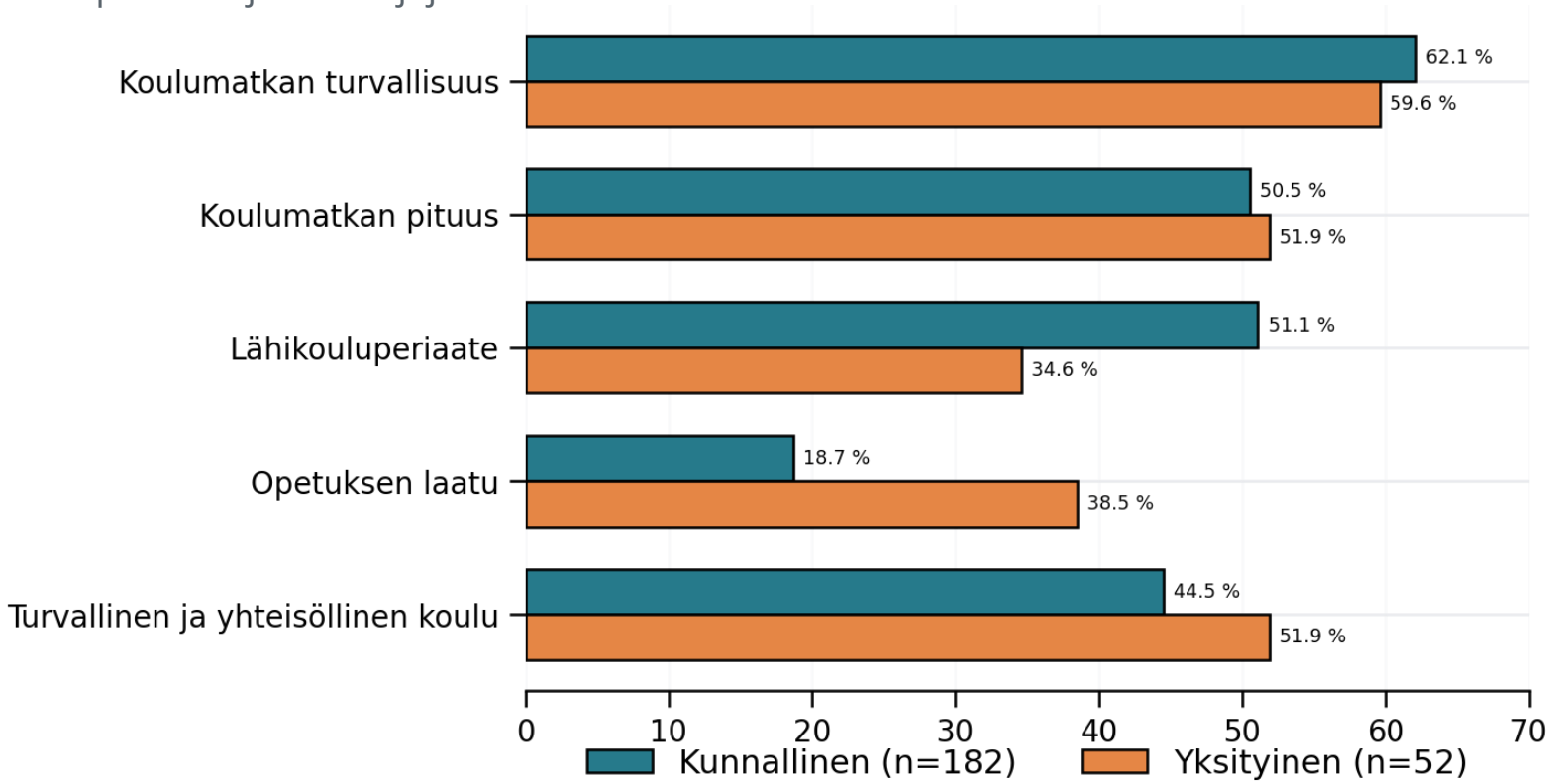
- koulumatkan turvallisuus
- koulumatkan pituus
- lähikouluperiaatteen toteutuminen
- turvallinen ja yhteisöllinen kouluympäristö

Vastaaja sai valita enintään kolme vaihtoehtoa. 251 vastaajaa valitsi kolme ja viisi vastaajaa kaksi vaihtoehtoa.

JYVÄSKYLÄ

Kuvaileva vertailu kunnallisten ja yksityisten yksiköiden vastauksista

Koulumatkaan liittyvät valinnat olivat ryhmissä samansuuntaisia. Kuvailevassa tarkastelussa kunnallisten yksiköiden vastauksissa korostui lähikouluperiaate ja yksityisten yksiköiden vastauksissa opetuksen laatu. Erot voivat liittyä myös alueeseen, tulevaan koulupolkuun ja vastaajajoukon rakenteeseen.

51,1 %

lähikouluperiaate

Kunnallisten yksiköiden vastaajat

38,5 %

opetuksen laatu

Yksityisten yksiköiden vastaajat

Vertailussa ovat mukana vastaukset, jotka voitiin yksiselitteisesti luokitella kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatusyksikköön.
Muu, mikä? -vastaukset eivät ole mukana vertailussa.
Vertailu on kuvaileva. Vertailussa ei ole huomioitu esimerkiksi yksiköiden sijaintia, lasten tulevia koulupolkuja tai vastaajaryhmien erilaisia taustoja.

JYVÄSKYLÄ

Mitä sivistyslautakunnan toivotaan huomioivan?

Avoimia vastauksia 202. Sama vastaus saattoi sisältää useita teemoja.

Teemojen välinen yhteys

Koulumatkaa koskevat näkemykset olivat yleisin teema. Niihin kytkeytyivät usein lapsen etu, koulupolun jatkuvuus ja lähikoulu.

Monissa vastauksissa arvioitiin myös opettajankoulutuksen tarpeiden ja lasten arjen välistä suhdetta.

Harvemmin esiin nousivat lisäksi oppimisen tuki ja erityiset tarpeet sekä musiikki-, kieli- ja painotettu opetus.

Luvut kertovat, kuinka monessa avoimessa vastauksessa teema tunnistettiin.
Yksi vastaus saattoi sisältää useita teemoja, eikä teemamäärä sellaisenaan kerro asian tärkeysjärjestystä.

JYVÄSKYLÄ

Sama muutos näkyy eri kysymyksissä eri tavoin

Sama kouluverkkoratkaisu näyttäytyy vastaajille neljästä näkökulmasta

Kysymys	Vastauksissa korostui
Mitä sivistyslautakunnan tulisi huomioida?	Kouluverkko, koulumatkat ja opetuksen järjestämisen ratkaisut
Mitä tulisi huomioida lasten näkökulmasta?	Turvallisuus, jatkuvuus, kaverisuhteet ja koulupolun muutokset
Mitä tulisi huomioida perheiden näkökulmasta?	Kuljetukset, työssäkäynti, sisarukset ja arjen järjestelyt
Mitä muuta halutaan välittää lautakunnalle?	Päätöksenteon perusteet, opettajankoulutuksen järjestäminen, kustannukset, vaihtoehdot sekä avoimuus ja luottamus

Keskeinen havainto

Vastaajat eivät tarkastelleet kouluverkkoa vain rakenteellisena kysymyksenä.

Sama muutos näyttäytyi vastauksissa:

- lasten turvallisuutena ja ihmissuhteina
- perheiden arjen järjestelyinä
- koulupolun jatkuvuutena
- päätöksenteon perusteiden arviointina

Lasten näkökulma: turvallisuus, jatkuvuus ja ihmissuhteet

Avoimia vastauksia 201.

122 **Koulumatka**

Turvallisuus, pituus, kuljetukset ja mahdollisuus kulkea itsenäisesti.

57 **Kaverit ja ryhmät**

Kaverisuhteiden, tuttujen ryhmien ja yhteisöjen säilyminen.

55 **Kouluympäristö**

Turvallinen, yhteisöllinen ja kohtuullisen kokoinen koulu.

47 **Koulupolun jatkuvuus**

Muutosten vähentäminen sekä koulun, kaverisuhteiden ja tuttujen aikuisten jatkuvuus.

39 **Ikätasoinen ympäristö**

5.–6.-luokkalaisten asema ja eri-ikäisten yhteinen kouluympäristö.

19 / 12 **Jaksaminen ja tuki**

Jaksaminen ja koulupäivän kokonaispituus 19

Oppimisen tuki ja erityiset tarpeet 12

Turvallisuus tarkoitti vastauksissa sekä fyysistä turvallisuutta koulumatkalla että turvallisuuden tunnetta kouluyhteisössä.
Luvut kertovat, kuinka monessa avoimessa vastauksessa teema tunnistettiin. Teemamäärät perustuvat vastausten sisällölliseen luokitteluun. Yksi vastaus saattoi sisältää useita teemoja, mutta sama vastaus laskettiin samaan teemaan vain kerran.

JYVÄSKYLÄ

Vastaajien ääni: lasten näkökulma

Jatkuvuus, turvallisuus ja tuen säilyminen konkretisoituivat vastauksissa eri tavoin.

> *Ettei koulupolkuun tulisi muutoksia kesken kaiken (esim. koulunvaihtoa), etteivät koulumatkat pidentyisi, että pääsisi samaan kouluun päiväkotikavereiden kanssa ja että ryhmäkoot olisivat pieniä.*

Huoltajan vastaus

> *Lapsilla on oikeus lapsuuteen, joten älkää katkaisko sitä liian aikaisin.*

Huoltajan vastaus

> *Lasten tietojen siirtyminen seuraavaan oppilaitokseen, varsinkin tukea tarvitsevien lapsien. Tuki ja ymmärrys ei saa missään vaiheessa pudota matkalta pois tai keskeytyä.*

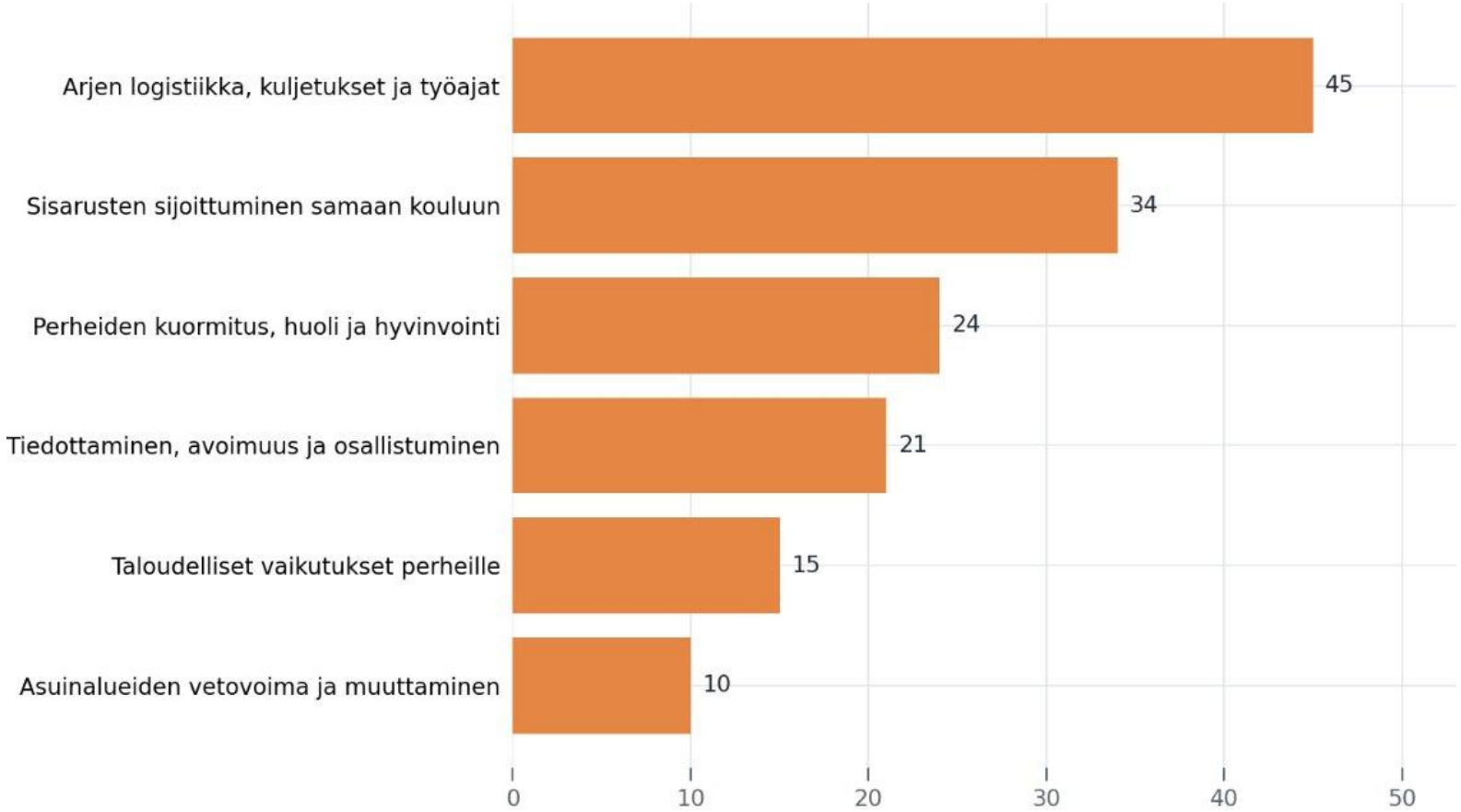
Huoltajan vastaus

Esimerkkikatkelmat havainnollistavat lasten näkökulmaan liittyviä teemoja.

JYVÄSKYLÄ

Perheiden näkökulma: arjen järjestelyt korostuvat

Avoimia vastauksia 171.

Mitä arjen järjestelyt tarkoittivat?

- lasten vieminen eri paikkoihin
- huoltajien työajat ja saattaminen
- autottomuus ja joukkoliikenne
- koulupäivien alku- ja päättymisajat
- sisarusten koulupolkujen yhteensovittaminen.

Arjen logistiikka oli yleisin teema. Se liittyi usein myös lapsen turvallisuuteen, itsenäiseen liikkumiseen ja koulupolun jatkuvuuteen.
Sisarusten koulupolut, perheiden kuormitus ja tiedottaminen muodostivat seuraavan keskeisen kokonaisuuden.
Yksittäisissä vastauksissa nostettiin esiin myös yksinhuoltajuus, vuorotyö ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen saattaminen.

JYVÄSKYLÄ

Vastaajien ääni: huoltajien ja perheiden arki

Kuljetukset, sisarukset ja työssäkäynnin yhteensovittaminen näkyivät konkreettisina arjen kysymyksinä.

> *Kaikilla vanhemmilla ei ole mahdollisuutta kuljettaa lasta pitkiä matkoja kouluun eikä myöskään tulla lasta koulun jälkeen vastaan.*
>
> Huoltajan vastaus

> *Sisaruusperuste eli saman perheen lapset samaan kouluun! On perheelle rankkaa, jos pitää perehtyä usean koulun käytäntöihin.*
>
> Huoltajan vastaus

> *Enemmän linja-auto vuoroja. Mahdollisuus osallistua iltapäivä toimintaan.*
>
> Huoltajan vastaus

Esimerkkikatkelmat havainnollistavat huoltajien ja perheiden arkeen liittyviä teemoja.

JYVÄSKYLÄ

Muut viestit sivistyslautakunnalle

Avoimia vastauksia 150. Kysymys sisälsi sekä yleisiä viestejä että pitkiä kannanottoja.

Päätösesitykseen liittyvät kannat

- Kriittisiä kantoja esitettiin useissa vastauksissa.
- Tukevia tai ehdollisesti myönteisiä kantoja esitettiin yksittäisissä vastauksissa.
- Kaikki vastaajat eivät ilmaisseet kantaansa.

Päätöksenteon tietopohjaan ja vaihtoehtoihin liittyvät teemat

- Opettajankoulutuksen järjestäminen
- Kustannukset sekä kaupungin ja yliopiston vastuunjako
- Vastaajien esittämät aluekohtaiset väestö-, kaavoitus- ja palvelunäkökulmat
- Vaihtoehtoiset ratkaisut ja lisäselvityspyynnöt.

Prosessiin ja eri lapsiryhmien huomioimiseen liittyvät teemat

- Valmistelun avoimuus, tiedottaminen, kuuleminen ja luottamus
- Erityisen tuen, vammaisten lasten ja yhdenvertaisuuden näkökulmat
- 5.–6.-luokkalaisten asema
- Mahdollisen toimeenpanon ehdotukset.

Kysymyksessä ei pyydetty kaikkia vastaajia ilmoittamaan kantaansa päätösesitykseen.
Vastauksissa arvioitiin usein myös päätöksenteon perusteita, vaikutusten arviointia sekä sitä, miten lapsen etu suhteutuu muihin tavoitteisiin.

JYVÄSKYLÄ

Aineistossa esiintyneet jännitteet ja erilaiset näkökulmat

Muutoksiin ei suhtauduttu samalla tavalla

Säilytetäänkö nykyinen rakenne?

- Osa vastaajista haluaa säilyttää nykyiset koulupolut.
- Osa kannattaa muutoksia tai suhtautuu niihin myönteisesti.
- Osa hyväksyy muutokset vain tietyin ehdoin.

Miten pitkää koulumatkaa voidaan pitää hyväksyttävänä?

- Monissa vastauksissa korostuvat lyhyt matka ja lähikoulu.
- Joidenkin vastaajien mielestä pidempi matka voi olla mahdollinen, jos reitti ja kuljetukset ovat turvalliset.

Kenen tulee liikkua?

- Osa vastaajista katsoo, että opetusharjoittelua varten lasten koulupolkuja ei pitäisi muuttaa.
- Toisissa vastauksissa Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattaminen nähtiin myönteisenä tai perusteltuna ratkaisuna.

Mikä koulussa on tärkeintä?

- Osa korostaa pientä koulua ja tuttua yhteisöä.
- Toisissa vastauksissa korostuvat opetuksen laatu, tuki ja riittävät resurssit.

Arvioidaanko ratkaisua tämän päivän vai pidemmän aikavälin näkökulmasta?

- Osa tarkastelee vaikutuksia lapsen nykyiseen koulupolkuun.
- Osa painottaa ratkaisun pitkän aikavälin toimivuutta.

Aineistossa esiintyi sekä kriittisiä että myönteisiä näkemyksiä. Molemmat on huomioitu analyysissä.

Keskeiset havainnot päätöksenteon tueksi

Kysely on yksi osa päätöksenteon laajempaa tietopohjaa.

1

Koulumatka on aineiston selvin yhteinen teema

Koulumatka nousi monivalintakysymyksen kärkeen ja korostui erityisesti lasten sekä perheiden näkökulmaa käsittelevissä vastauksissa.

2

Turvallisuus ymmärretään laajasti

Turvallisuus liittyi koulumatkan lisäksi kouluyhteisöön, ikärakenteeseen, tuttuihin aikuisiin, oppimisrauhaan ja hyvinvointiin.

3

Jatkuvuus ja ihmissuhteet muodostivat keskeisen kokonaisuuden

Vastauksissa jatkuvuus liittyi koulupolun pysyvyyteen, kaverisuhteisiin, tuttuihin aikuisiin sekä muutosten määrän vähentämiseen.

4

Lasten ja perheiden näkökulmat erosivat toisistaan

Lasten näkökulmassa korostuivat turvallisuus, ihmissuhteet ja jatkuvuus.
Perheiden näkökulmassa korostuivat kuljetukset, työssäkäynti, sisarukset ja tiedonsaanti.

5

Päätösesitykseen ilmaistut kannat olivat useammin kriittisiä kuin myönteisiä

Kaikkia vastaajia ei pyydetty ottamaan kantaa päätösesitykseen. Lisäksi aineistossa esiintyi muutosta tukevia ja ehdollisesti myönteisiä näkemyksiä.

6

Kysely täsmensi aiemmin tunnistettuja vaikutuksia

Vastaukset konkretisoivat erityisesti koulumatkojen, 5.–6.-luokkalaisten aseman, koulupolun jatkuvuuden ja perheiden arjen vaikutuksia. Tietoa voidaan hyödyntää mahdollisessa jatkosuunnittelussa ja toimeenpanossa.

Kysely ei yksin osoita, mikä kouluverkkoratkaisu olisi paras.

JYVÄSKYLÄ

Vastaajien ääni: erilaisia näkemyksiä päätöksenteosta

Katkelmissa näkyvät myönteinen arvio, kriittiset perustelut, päätöksentekoon kannustava näkökulma ja ehdollisesti myönteinen näkökulma.

> *Mielestäni Kilpisen koulun 1–4. vuosiluokkien siirtyminen Norssiin on erittäin hyvä ja toivottava ratkaisu.*

Huoltajan vastaus

> *Luokkakokojen kasvattaminen ei ole vaihtoehto. Myös liian isot koulut ovat esimerkiksi turvallisuusnäkökulmasta ongelmallisia, miten valvonta toteutuu välitunnilla kun lapsia on paljon?*

Huoltajan vastaus

> *Olkaa rohkeita ja määrätietoisia päätöksenteossa, mutta muistakaa arvioida lapsen etu ensisijaisesti.*

Huoltajan vastaus

> *Hyvä, että kehitystä tapahtuu ja muuttuviin tilanteisiin reagoidaan riittävän ajoissa. Pitkällä aikavälillä opetuksen laatu varmasti palaa entiselleen, jopa paranee. Mutta mikä on opetuksen laatu siirtymävaiheessa?*

Huoltajan vastaus

Esimerkkikatkelmat havainnollistavat aineiston moniäänisyyttä. Yksittäinen lainaus ei edusta kaikkia vastaajia.

JYVÄSKYLÄ

Jos päätös johtaa muutoksiin: vastauksissa korostuneet toimeenpanon kysymykset

Mikäli päätös johtaa muutoksiin koulupoluissa tai kouluverkossa, vastauksissa korostuivat erityisesti seuraavat asiat

Koulumatkat ja turvallisuus

- koulureittien turvallisuus
- mahdollisuus kulkea koulumatka itsenäisesti
- koulukuljetusten toimivuus

Koulupolun jatkuvuus

- kaverisuhteiden säilyminen
- tuttujen aikuisten jatkuvuus
- muutosten määrän minimointi

Perheiden arki

- sisarusten koulupolkujen yhteensovittaminen
- aamu- ja iltapäivätoiminnan saavutettavuus
- työssäkäynnin ja koulumatkojen yhteensovittaminen

Oppimisen tuki

- tiedonsiirto ja tuen jatkuvuus erityistä tukea tarvitsevien lasten siirtymissä
- riittävä henkilöstö ja oppimisen tuki
- kohtuulliset ryhmäkoot

Viestintä

- riittävän aikainen tiedottaminen
- muutosten ennakoitavuus
- mahdollisuus saada vastauksia kysymyksiin

Lista perustuu vastaajien esiin nostamiin asioihin. Se ei muodosta raportin laatijan suositusta eikä ota kantaa siihen, mikä ratkaisu tulisi valita.

JYVÄSKYLÄ

Pidempiä esimerkkikatkelmia avoimista vastauksista

Katkelmat havainnollistavat, miten vastaajat perustelivat näkemyksiään lasten arjesta, muutosten toteuttamisesta sekä opetuksen laadusta ja pitkän aikavälin vaikutuksista.

Koulumatka, jatkuvuus ja jaksaminen

Pienten koululaisten näkökulmasta on erityisen tärkeää että koulumatka on turvallinen ja kohtuullisen mittainen. […] Toiseksi, vakaus ja jatkuvuus tuo turvan tunnetta lapsille ja vapauttaa energiaa ja jaksamista opiskeluun. Jos koulupaikkaa joutuu kesken peruskoulun vaihtamaan, se tarkoittaa vähintään kahta isoa mullistusta lapsen elämässä.

Huoltajan vastaus

Tiedottaminen ja muutokseen valmistautuminen

Muutoksista ja toimintatavoista selkeästi informoiminen on oleellista sekä se, että kysymyksiä on lupa esittää ja niihin helppo hakea vastauksia. […] Jatkuvat suuret muutokset ja vaihdokset eivät palvele lasten turvallista kasvua ja kehitystä.

Huoltajan vastaus

Arkiliikunta ja itsenäinen kulkeminen

Koulumatkojen turvallisuus omatoimisen liikkumisen mahdollistavien reittien näkökulmasta. Tukee sekä lapsen omatoimisuutta että liikunnallista elämäntapaa.

Huoltajan vastaus

Laatu, yhdenvertaisuus ja pitkän aikavälin vaikutukset

Financial savings should not come at the expense of children's wellbeing, equality, or quality of education. Please ensure that the long-term needs of children, rather than only short-term organisational or financial considerations, guide the final decision.

Huoltajan vastaus, englanniksi

Esimerkkikatkelmat on valittu täydentämään teemakohtaista analyysia.
Yksittäinen lainaus ei kerro näkemyksen yleisyydestä.

JYVÄSKYLÄ

Liite: Analyysimenetelmä

Määrällinen ja laadullinen aineisto pidettiin toisistaan erillään. Kysymykset ohjasivat vastaajia tarkastelemaan samaa ilmiötä eri näkökulmista. Tämän vuoksi teemojen esiintymistä yksittäisissä kysymyksissä ei tule tulkita suorina tärkeysjärjestyksinä.

1

Tekninen tarkastus

Vastausten tila, kielet, ajankohta, kysymyskohtaiset n-luvut ja usean lapsen tiedot.

2

Määrällinen analyysi

Monivalintojen lukumäärät ja prosentit kysymykseen vastanneista.

3

Aineistolähtöinen teemoittelu ja vastauskohtainen koodaus

Avoimet vastaukset teemoiteltiin ensin kysymyksittäin. Tämän jälkeen vastaukset koodattiin vastauskohtaisesti määriteltyjen teemojen ja koodaussääntöjen avulla. Sama vastaus voitiin liittää useaan teemaan, mutta samaan teemaan vain kerran.

7

Lainausten valinta ja anonymisointi

Lainaukset valittiin havainnollistamaan keskeisiä teemoja ja aineiston erilaisia näkökulmia. Tunnistamista mahdollistavat taustatiedot poistettiin. Katkelmia voitiin lyhentää, mutta niiden merkitystä ei muutettu.

4

Yhdenmukainen laskenta

Sama vastaus laskettiin samaan teemaan vain kerran kysymystä kohden.

5

Moninaisuuden säilyttäminen

Päälinjojen lisäksi tunnistettiin tukevat, ehdolliset, ristiriitaiset ja yksittäiset olennaiset näkemykset.

6

Suhde aiempaan vaikutusten arviointiin

Kyselyaineisto analysoitiin ensin itsenäisesti. Tämän jälkeen tuloksia verrattiin vaikutusten ennakkoarvioinnissa tunnistettuihin teemoihin. Kysely ei korvaa vaikutusten ennakkoarviointia.

8

Tulkinnan rajat

Kyse ei ole satunnaisotannasta. Vastaajajoukko voi painottua huoltajiin, jotka kokevat asian omakohtaisesti tärkeäksi.

JYVÄSKYLÄ

RAPORTTI

KYSELY REHTOREILLE 20.-27.10.2026 5.-6.-luokkalaisten opiskelu eri-ikäisten oppilaiden kouluyhteisössä

Kyselyllä koottiin Jyväskylän kaupungin perusopetuksen rehtoreiden ja apulaisrehtoreiden kokemuksia siitä, miten 5.–6.-luokkalaisten koulunkäynti, hyvinvointi ja turvallisuus huomioidaan koulussa, jossa opiskelee myös 7.–9.-luokkalaisia.

Aineisto ei mahdollista koulurakenteiden tasavertaista vertailua eikä yleistäviä johtopäätöksiä 5–9-kouluista.

Vastaukset tuovat kuitenkin esiin käytännön toimintamalleja sekä erilaisia kokemuksia siitä, miten 5.–6.-luokkalaisten ikä ja kehitysvaihe huomioidaan eri-ikäisten oppilaiden kouluyhteisössä.

Aineisto

- Vastauksia yhteensä 7
- 1 vastaus 5–9-koulusta
- 6 vastausta 1–9-kouluista

Miten 5.–6.-luokkalaisten arkea järjestetään?

Vastauksissa kuvatut toimintaperiaatteet

Ikätason huomioivat tilat ja järjestelyt

- omat kotiluokat tai luokkatasojen solut
- ikäryhmittäin järjestettyjä sisäänkäyntejä, kulkureittejä ja välituntialueita
- ruokailujen ja välituntien porrastamista koulun olosuhteiden mukaan
- yhteisten aine- ja erikoisopetustilojen käyttöä.

Yhteisen ja eriytetyn toiminnan yhdistäminen

- koko koulun yhteisiä tapahtumia ja oppilaskuntatoimintaa
- kummiluokka- ja tukioppilastoimintaa
- vanhempien oppilaiden nuoremmille järjestämää toimintaa
- toiminnan mukauttamista ja eriyttämistä oppilaiden ikätason ja tilanteen mukaan.

Tuttu aikuinen ja jatkuva tuki

- luokanopettaja oppilaat tuntevana ja koulupäivän kokonaisuudesta huolehtivana aikuisena
- 5.–6.-luokkalaisille kohdennettua ohjaajien ja erityisopetuksen tukea
- oppilaalle tuttujen ammattilaisten tuen jatkuvuus nivelvaiheissa, esimerkiksi erityisopettajat, eri tehtävissä toimivat ohjaajat ja opiskeluhuollon ammattilaiset
- luokan- ja aineenopettajien osaamisen hyödyntämistä sekä aineenopettajien työskentelyä 5.–6.-luokkalaisten kanssa.

Vastauksissa ei hahmotu yhtä tapaa järjestää 5.–6.-luokkalaisten arkea. Kouluissa yhdistetään ikätason huomioivia omia järjestelyjä, eri-ikäisten yhteistä toimintaa sekä tuttujen aikuisten ja tuen jatkuvuutta koulun tilojen ja olosuhteiden mukaan.

Ikätason huomioivat tilat ja järjestelyt

”Välitunnit on porrastettu eli 5.-6.lk ja 7.-9.lk ovat pääosin eri aikoina välitunnilla, myös piha-alueet ja ministadionit on varattu kullekin ikäryhmälle omansa.”

”Kokonaisuutena [koulun] fyysinen ympäristö ja opetuksen järjestelyt eriyttävät jonkin verran 1-6, 7-9 sekä muiden opetusryhmien arkea. Tämä myös tietoinen järjestely, jolla varmistetaan pienempien oppilaiden turvallisuuden tunnetta. Luontevissa kohden yhteistyötä ja yhteistä rakennetta on kuitenkin pyritty myös tietoisesti vahvistamaan ja siitä on saatu myös hyvää kokemusta.”

Yhteisen ja eriytetyn toiminnan yhdistäminen

”Yritämme vahvistaa yhteisöllisyyttä yhteisillä toiminnoilla, ottaen huomioon oppilaiden ikätaso. Tarvittaessa eriytämme toimintoja luokkatasoittain.”

Tutun aikuisen merkitys ja nivelvaihe

”5-6 -luokkalaiset ovat luokanopetuksen piirissä eli heillä on vahvasti yksi aikuinen, joka huolehtii oppilaan ohjauksesta ja huolenaiheisiin puuttumisesta. Tämä on vahvuus, mutta tiedostettua on, että nivel kuutosesta seiskalle tuottaa kovin jyrkän muutoksen, jota voisi valmistella nykyistä enemmän esimerkiksi aineenopetuksen järjestämistapaa kuutosille vahvistamalla.”

JYVÄSKYLÄ

Eri-ikäisten yhteiselo: toimivia kokemuksia ja huomioitavia asioita

Toimivia kokemuksia ja yhteisöllisyyden mahdollisuuksia

Vastauksissa kuvattiin toimivia kokemuksia eri-ikäisten oppilaiden toimimisesta samassa kouluyhteisössä. Esille nousi yhteistä toimintaa, jossa vanhemmat oppilaat toimivat nuorempien kanssa ja voivat ottaa vastuuta yhteisestä tekemisestä.

Huomioitavia asioita ja toimintatapojen mukauttamista

Vanhempien oppilaiden kielenkäyttö ja käyttäytymisen antama esimerkki tunnistettiin huomioitaviksi asioiksi. Vastauksissa kuvattiin myös toimintamallia, jossa eri-ikäisten yhteistä toimintaa kokeillaan ja seurataan ja sitä voidaan tarvittaessa eriyttää, jotta toiminta on turvallista ja mielekästä.

Yhdessä vastauksessa ilmiötä tarkasteltiin myös vuosiluokkarakennetta laajemmin

Yhdessä vastauksessa vastaavia vanhempien oppilaiden antamaan esimerkkiin liittyviä ilmiöitä kuvattiin myös 1–6-koulusta saadun kokemuksen perusteella: ”Kun olen tehnyt töitä myös 1-6-koulussa, niin samat huonon esimerkin ongelmat tulevat siellä esiin 6-luokkalaisten suhteessa pienempiin. Ei tätä ilmiötä siis pakoon pääse.”

Vastauksissa kuvattiin sekä eri-ikäisten yhteiseen toimintaan liittyviä mahdollisuuksia että yhteisen arjen tietoista järjestämistä. Kokemukset tuovat esiin yhteisöllisyyden mahdollisuuksia, mutta myös tarpeen huomioida ikäryhmien erilaisuus, seurata yhteisen toiminnan toimivuutta ja mukauttaa järjestelyjä tarvittaessa. Kaikkia esiin nostettuja ilmiöitä ei vastauksissa kuitenkaan liitetty vuosiluokkarakenteeseen.

Toimiviksi koettuja asioita

”Hyvin sopuisasti eri-ikäiset koululaiset toisiaan arjessa kohtaavat. Toki aina joitain poikkeuksia, mutta ne ovat hyvin harvinaisia ja tällöin niihin yleensä liittyy jokin sisaruskuvio, eli mennään puolustamaan pikkuveljeä tms.”

”Meillä on paljon mainioita juttuja, joissa isommat järjestävä ohjelmaa pienemmille. Esim. yläkoulun valinnaisliikunnan ryhmä järjestää talviliikuntapäivä 1-6-luokkalaisille, isoja oppilaita on tuomareina pienten turnauksissa, isoja käy lukemassa tarinoita pienille jne.”

Huomioitavia asioita

”Isompien kielenkäyttö on välillä sellaista, ettei sitä haluaisi pienten kuulevan. Toisaalta ei sitä huonoa kielenkäyttöä haluaisi niiden muiden 7-9-luokkalaistenkaan joutuvan kuuntelemaan.”

”Arjessa 5.-6. luokkalaiset pääsääntöisesti ovat omissa porukoissaan ja kohtaamiset 7.-9. luokkalaisten kanssa tapahtuu yleensä siirtymätilanteissa tai ruokailuissa. Nyt on käynnistyneet välituntipajat, jonne voi mennä oppilaita luokilta 5-9, mutta tätä tarkastellaan. Jos homma ei toimi eriytetään toimintaa, jotta se on kaikille turvallista ja mielekästä.”

Mitä vastaukset nostavat huomioitavaksi?

1. Ikätasoinen ja turvallinen arki

- 5.–6.-luokkalaisille soveltuvat tilat ja toimintaympäristö
- turvalliset kulku-, välitunti- ja ruokailujärjestelyt
- koulupäivän selkeä ja toimiva organisointi.

2. Aikuisten läsnäolo, oppilaantuntemus ja tuki

- luokanopettajan rooli oppilaat tuntevana aikuisena
- oppilaantuntemuksen ja tuen jatkuvuus
- oppilaalle tuttujen ammattilaisten tuen jatkuvuus nivelvaiheissa
- riittävä aikuisten läsnäolo.

3. Yhteisen ja eriytetyn toiminnan yhdistäminen

- eri-ikäisten yhteisen toiminnan suunnittelu
- toiminnan mukauttaminen ja eriyttäminen ikätason ja tilanteen mukaan
- kasvatuksellinen toimintakulttuuri, jossa aikuiset puuttuvat tilanteisiin ja toimivat välittävinä aikuisina.

4. Nivelvaiheiden jatkuvuus ja suunnitelmallisuus

- siirtymien suunnitelmallinen valmistelu
- oppilasta ja tuen tarpeita koskevan tiedon siirtyminen
- tuttujen aikuisten ja toimintaympäristön hyödyntäminen
- jatkuvuuden hyötyjen ja mahdollisten haittojen tunnistaminen.

Turvallisuus, suunnittelu ja yhteiset toimintatavat

”Turvallisuus aina huomioitava, organisointi, selkeät ohjeet kaikille. Riittävästi myös koko yhtenäiskoulun yhteistä toimintaa, jotta iso kokonaisuuskin tulee tutuksi eikä yläkoululaisten maailma jännitä pienempiä, kun näkevät riittävästi yläkouluikäistenkin elämää ja arkea.”

Jatkuvuudella voi olla erilaisia vaikutuksia

”Paikat, ihmiset ja kaverisuhteet tuttuja siinä vaiheessa kun (iso) muutos luokanopetuksesta aineenopetukseen tapahtuu.”

”Roolit voivat jäädä päälle, ’ei-niin-toimivia’ kaverisuhteita voi olla hankala katkoa muuten luontevassa nivelvaiheessa.”

5. luokalle siirtyminen 5–9-koulussa

”5. luokalle siirtyminen tapahtuu yhteistyössä ns. lähtökoulun kanssa. Pyrimme muodostamaan luokat yhteistyössä, jotta tieto ja tuen tarve siirtyy viidennelle luokalle tultaessa. Joskus toimintaympäristön vaihdos on hyvästä ja esim. oppilaan käytöshaasteet saattavat vähentyä, kun saa ns. uuden alun.”

Koulupolun jatkuvuus lapsen näkökulmasta

”Nivelvaiheesta ei saisi tulla liian isoa ja merkityksellistä asiaa lapsen/nuoren elämässä. Olisi tärkeää rakentaa koulupolusta kokonaisuus, jossa muutos luokanopetuksesta aineenopetukseen on vain yksi välivaihe: tärkeä toki vastuun kantamisen ja itsenäistymisen näkökulmasta, mutta kuitenkin vain yksi osa koulupolkua, josta aikuiset huolehtivat ja jota yhdessä turvataan.”

JYVÄSKYLÄ

Yhteenveto vastauksista

Vastauksissa kuvattiin erilaisia tapoja järjestää 5.–6.-luokkalaisten opiskelu kouluyhteisössä, jossa opiskelee myös 7.–9.-luokkalaisia. Kouluissa käytetään nuoremmille oppilaille eriytettyjä tiloja ja käytäntöjä, järjestetään aikuisten tukea sekä toteutetaan eri-ikäisten oppilaiden yhteistä toimintaa.

Vastauksissa kuvattiin toimivia kokemuksia eri-ikäisten oppilaiden toimimisesta samassa kouluyhteisössä. 7.–9.-luokkalaisten 5.–6.-luokkalaisiin kohdistama kiusaaminen tai häirintä ei noussut vastauksissa esiin yleisesti kuvattuna ilmiönä. Huomioitavina asioina tuotiin kuitenkin esiin vanhempien oppilaiden kielenkäyttö ja käyttäytymisen antama esimerkki. Vastauksissa kuvattiin aikuisten läsnäolon, selkeiden käytäntöjen ja tilanteisiin puuttumisen merkitystä.

Vahvuuksina kuvattiin oppilaantuntemuksen jatkuvuutta, tuttuja aikuisia ja tiloja sekä henkilöstön yhteistyötä. Vastauksissa kuvattiin myös käytäntöjä, joissa aineenopettajat työskentelevät 5.–6.-luokkalaisten kanssa jo ennen siirtymistä aineenopetusjärjestelmään. Haasteita liitettiin muun muassa koulun kokoon, tiloihin, useisiin toimipisteisiin sekä tilojen, aikataulujen ja muun arjen organisointiin. Kaikkia esiin nostettuja ilmiöitä ei vastauksissa kuitenkaan liitetty vuosiluokkarakenteeseen.

5–9-koulusta saadussa vastauksessa kuvattiin yhteistyötä lähtökoulun kanssa, oppilasta ja tuen tarpeita koskevan tiedon siirtymistä sekä pyrkimystä siihen, että viidennellä luokalla muodostettu luokka jatkaa pääosin yhdessä yhdeksännen luokan loppuun. Ympäristön vaihtumisen kuvattiin voivan joissakin tilanteissa tarjota oppilaalle uuden alun. 1–9-kouluista saaduissa vastauksissa kuvattiin yhtenäisen koulupolun, tuttujen tilojen ja aikuisten sekä oppilaantuntemuksen jatkuvuuteen liittyviä vahvuuksia. Jatkuvuuteen liitettiin myös mahdollisia haasteita, kuten vakiintuneiden roolien ja toimimattomien kaverisuhteiden jatkumista.

Vastauksissa nousivat vuosiluokkarakenteen rinnalla esiin koulun tilat ja arjen järjestelyt, aikuisten läsnäolo ja oppilaantuntemus, tuen jatkuvuus, nivelvaiheiden suunnitelmallisuus sekä yhteisen ja eriytetyn toiminnan järjestäminen. Yhdessä vastauksessa korostettiin lisäksi kasvatuksellista toimintakulttuuria, jossa aikuiset uskaltavat puuttua tilanteisiin ja toimia välittävinä aikuisina.